Η θέση της ΚΠΚ για τον Ιμπεριαλισμό και τον Πόλεμο (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο κυκλοφόρησε στην ιστοσελίδα της Κομμουνιστικής Πρωτοβουλίας Κύπρου τον Οκτώβρη του 2025.

Περιεχόμενο

Η θέση της ΚΠΚ για τον Ιμπεριαλισμό και τον Πόλεμο

Η παρούσα θέση είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί αποτελεί στοιχείο της ταυτότητας της κομμουνιστικής μας οργάνωσης. Δεν είναι απλώς μια τοποθέτηση αλλά στόχος και προσανατολισμός πάλης.

Είμαστε μια κομμουνιστική οργάνωση σε μία χώρα με ένα λαό που έχει πληγεί βάναυσα από τα ιμπεριαλιστικά σχέδια στην περιοχή μας και συνεχίζουμε να ζούμε με ανασφάλεια ότι ανά πάσα στιγμή θα έχουμε και πάλι θύματα λόγω της ιμπεριαλιστικής εμπλοκής της χώρας μας, ως συνέπεια των επιδιώξεων της αστικής τάξης για ενίσχυση και θωράκιση της κερδοφορίας της.

Ο ιμπεριαλισμός, ως ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού, πέρα από αιτία τρομακτικών δεινών για τους λαούς, είναι ταυτόχρονα και ένας από τους παράγοντες που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για επαναστατικές συνθήκες, και αυτό το γεγονός εναποθέτει πολύ σοβαρές ευθύνες για τους κομμουνιστές, ως συνειδητή πρωτοπορία της εργατικής τάξης.

Τι είναι ο ιμπεριαλισμός και γιατί επιμένουμε να τον αναφέρουμε συνεχώς;

Εν μέσω του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, το 1916 γράφεται από τον Λένιν το βιβλίο που έμελλε να αλλάξει τον τρόπο ανάλυσης του σύγχρονου κόσμου αλλά και τα σύγχρονα καθήκοντα που έμπαιναν μπροστά στο Κόμμα των Μπολσεβίκων, *Ο Ιμπεριαλισμός, Ανώτατο Στάδιο του Καπιταλισμού*.

Στο βιβλίο αποδεικνύεται γιατί ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος του 1914 – 1918 ήταν ιμπεριαλιστικός και από τις δύο πλευρές (δηλαδή κατακτητικός, ληστρικός), πόλεμος για το μοίρασμα του κόσμου, το ξαναμοίρασμα των αποικιών και των σφαιρών επιρροής του χρηματιστικού κεφαλαίου. Μετά από 110 χρόνια, τα βασικά συμπεράσματα του βιβλίου επιβεβαιώνονται και παραμένουν επίκαιρα.

Όπως η έκδοση του βιβλίου είχε σημαντικό ρόλο στη χάραξη της επαναστατικής στρατηγικής των Μπολσεβίκων που δικαιώθηκε με την Οκτωβριανή Επανάσταση, έτσι και για εμάς ο ιμπεριαλισμός, οι οικονομικές και κοινωνικές του προεκτάσεις, πρέπει να μελετηθούν γιατί εν πολλοίς καθορίζουν και τη στάση της κομμουνιστικής μας οργάνωσης απέναντι στο χαρακτήρα της εποχής και στα σημερινά πρακτικά μας καθήκοντα.

Ο ιμπεριαλισμός έχει οικονομική βάση, πυρήνας του οποίου είναι η σημασία των μονοπωλίων στην οικονομία και της εξαγωγής κεφαλαίων σαν οικονομική σχέση, και αυτά

είναι που διαλεκτικά έχουν αντίκτυπο και στο εποικοδόμημα. Με μία πρόταση, ο ιμπεριαλισμός είναι ο μονοπωλιακός καπιταλισμός, στο τελευταίο στάδιο ανάπτυξης του.

Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι ο όρος μονοπώλια δεν χρησιμοποιείται με την κυριολεκτική του σημασία, δηλαδή τη μοναδική επιχείρηση που ελέγχει όλη την παραγωγή και την αγορά σε μεγάλους κλάδους της οικονομίας. Αυτό που τονίζει είναι τη συγκέντρωση του κυρίου όγκου των εργασιών κάθε κλάδου της οικονομίας σε ένα μικρό αριθμό μεγάλων μετοχικών καπιταλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε έναν ή περισσότερους κλάδους, και που ελέγχουν δυνητικά τη δυναμική της ανάπτυξής τους.

Όλα τα κράτη που βρίσκονται στο στάδιο του μονοπωλιακού καπιταλισμού και είναι ενταγμένα στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα, ανεξαρτήτως της θέσης τους σε αυτό, έχουν τα ίδια ενιαία χαρακτηριστικά, τα οποία όμως εκδηλώνονται με τρόπο ανισόμετρο.

Τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούνται από τη συγκέντρωση της παραγωγής και του κεφαλαίου, που έχει φτάσει σε τέτοια υψηλή βαθμίδα ανάπτυξης, ώστε να δημιουργεί μονοπώλια που παίζουν τον καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ζωή. Τη συγχώνευση του τραπεζικού κεφαλαίου με το βιομηχανικό, την δημιουργία μιας χρηματιστικής ολιγαρχίας και του “χρηματιστικού κεφαλαίου”. Την αύξηση της σημασίας της εξαγωγής κεφαλαίου, σε διάκριση από την εξαγωγή εμπορευμάτων. Τη συγκρότηση διεθνών μονοπωλιακών ενώσεων των καπιταλιστών (π.χ. ΕΕ και BRICS), οι οποίες μοιράζουν τον κόσμο. Τελευταίο χαρακτηριστικό, είναι η πάλη για το ξαναμοίρασμα του κόσμου ανάμεσα στις μεγάλες καπιταλιστικές δυνάμεις έτσι ώστε οι εν δυνάμει νικητές να επωφεληθούν από την εξαγωγή κεφαλαίων σε νέες αγορές.

Το πρώτο πράγμα που επιβεβαιώνεται είναι ότι στην εποχή του μονοπωλιακού καπιταλισμού, του ιμπεριαλισμού, στην εποχή που η συσσώρευση πλούτου, η συγκέντρωση και συγκεντροποίηση του κεφαλαίου φτάνει σε απίστευτα ύψη, ο ανταγωνισμός δεν καταργείται αλλά αντίθετα οξύνεται και εκδηλώνεται και με νέες μορφές.

Τα μονοπώλια, έχοντας μια σχετική αυτοτέλεια, διαπλέκονται, συνεργάζονται και διεκδικούν με κάθε τρόπο πλεονεκτήματα, σε νέα πεδία δράσης, για να βελτιώσουν τη θέση τους έναντι ανταγωνιστών τους. Αυτοί οι ανταγωνισμοί εκφράζονται κατεξοχή διαμέσου του ρόλου του αστικού κράτους, το οποίο σε πολλές περιπτώσεις διασυνδέεται με ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, διεκδικώντας περισσότερα μερίδια για τα μονοπώλια του.

Έχοντας μελετήσει την ιστορική εξέλιξη του καπιταλισμού μέχρι την περίοδο που γράφει, την περίοδο των μετοχικών εταιρειών και την επίδραση τους στην ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων στον καπιταλισμό, ο Λένιν θα αναδείξει ότι η βασική αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας οξύνεται στο στάδιο του μονοπωλιακού καπιταλισμού. Από τη μια, στην εποχή όπου το κύριο χαρακτηριστικό δεν είναι ο ελεύθερος ανταγωνισμός μεταξύ παραγωγών, αλλά η κυριαρχία του μονοπωλίου, των ισχυρών μετοχικών εταιριών, οδηγούμαστε στο διαχωρισμό της ιδιοκτησίας από τη λειτουργία της καπιταλιστικής παραγωγής και αυτό συνεπάγεται την αύξηση του παρασιτικού ρόλου της αστικής τάξης σε κάθε καπιταλιστικό κράτος. Οι αστοί πλουτίζουν τόσο από την υπεραξία που βγαίνει από την εκμετάλλευση της εργασίας στην διαδικασία της παραγωγής, όσο και από την αγοραπωλησία μετοχών.

Από την άλλη, στην εποχή του μονοπωλιακού καπιταλισμού, ο χαρακτήρας της παραγωγής γίνεται όλο και πιο κοινωνικός, με τη διασύνδεση εργατών σε πολλές και διαφορετικές εταιρείες είτε στον ίδιο είτε σε διαφορετικό όμιλο, κλάδο, εγχώρια ή παγκόσμια. Ταυτόχρονα, η ιδιοποίηση των αποτελεσμάτων της παραγωγής γίνεται από όλο και λιγότερους, οξύνοντας την βασική αντίθεση του καπιταλισμού οδηγώντας το ίδιο το σύστημα στην υπερπαραγωγή κεφαλαίων και αναπόφευκτα σε

νέες οικονομικές κρίσεις. Αυτό οδηγεί την αστική τάξη σε αναζήτηση άλλων μηχανισμών για αύξηση του κέρδους της και για διέξοδο από την κρίση, π.χ. με τον πόλεμο. Στο ιμπεριαλιστικό, και τελευταίο, στάδιο του καπιταλισμού, οξύνονται τόσο πολύ οι αντιθέσεις και προετοιμάζονται όλοι οι υλικοί όροι για την εκδήλωση επαναστατικής κατάστασης, για την επαναστατική ανατροπή του καπιταλισμού και το πέρασμα στο σοσιαλισμό.

Αυτή η βασική αντίθεση χαρακτηρίζει όλα τα καπιταλιστικά κράτη, ανεξάρτητα από τη θέση τους στο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Ανεξάρτητα δηλαδή από την ισχύ των μονοπωλιακών τους ομίλων. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των μονοπωλίων τους, τα καπιταλιστικά κράτη διαπλέκονται με σχέσεις ανισότιμης αλληλεξάρτησης που έχουν πάντα θύματα τους εργαζόμενους, τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους.

Η πάλη για το ξαναμοίρασμα των αγορών και των εδαφών συνεχώς εντείνεται. Δεν είναι δηλαδή στατική, αλλά διαμορφώνεται με βάση και την ανισόμετρη ανάπτυξη του καπιταλισμού, η οποία καθορίζει και το συσχετισμό μεταξύ των ιμπεριαλιστικών κρατών και συμμαχιών. Η συνεχής μεταβολή στην οικονομική ισχύ ενός κράτους, και συνεπώς και στην πολιτικο-στρατιωτική ισχύ, επιδρά στις εξελίξεις στις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, στις διακρατικές σχέσεις, στις πολιτικές και οικονομικές αλληλεξαρτήσεις και εν τέλει στην όξυνση των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων.

Εμείς δεν συμφωνούμε με την ανάλυση που περιορίζει τον ιμπεριαλισμό σε μια επιθετική εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ ή των ισχυρότερων κρατών της ΕΕ, σε αντιδιαστολή με άλλα καπιταλιστικά κράτη που, με βάση την ανάλυση αυτή, θα μπορούσαν να έχουν αντι-ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα ή ρόλο. Αυτές οι θεωρίες, συχνά αναφέρονται στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις των πιο ισχυρών ιμπεριαλιστικών κρατών και τη σχετική δύναμη και έλεγχο που εξασκούν τα μονοπώλια τους σε αγορές ή ολόκληρες περιοχές. Όμως αυτές οι θεωρίες παραγνωρίζουν τη βασική λενινιστική αρχή για την **οικονομική βάση του ιμπεριαλισμού**. Ότι δηλαδή σε όλες τις χώρες του κόσμου κυριαρχούν τα μονοπώλια και η παρασιτική αστική τάξη.

Η ανάλυση αυτή έρχεται να δικαιολογήσει και να προωθήσει αιτήματα και θέσεις αστικών τάξεων των χωρών που δε βρίσκονται στην κορυφή του διεθνούς ιμπεριαλιστικού συστήματος αλλά που αμφισβητούν την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ σε αυτό. Έτσι βλέπουμε λογικές καλών και κακών μονοπωλίων ή καπιταλιστικών κρατών αναλόγως της στάσης που τηρούν απέναντι στις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους. Π.χ. Από τα κόμματα που βρίσκονται στο «Κόμμα Ευρωπαϊκής Αριστεράς» ή στην «Αριστερά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο», όλο και πιο έντονα προβάλλεται το αίτημα να δυναμώσει η αυτονομία της ΕΕ, σαν αντίβαρο στις ΗΠΑ. Διεθνώς μια σειρά από κόμματα και οργανώσεις προσπαθούν να προβάλουν την καπιταλιστική Κίνα και την καπιταλιστική Ρωσία ή άλλες καπιταλιστικές χώρες σαν αντι-ιμπεριαλιστικές δυνάμεις που αντιμάχονται τις ΗΠΑ, θέλοντας να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι με αυτό τον αγώνα θα απαλειφθεί η ανισόμετρη ανάπτυξη, εντός του καπιταλισμού χωρίς καμία σύγκρουση με τον καπιταλισμό-ιμπεριαλισμό και τις κυρίαρχες σχέσεις παραγωγής.

Θεωρούμε αβάσιμο και παραπλανητικό το συμπέρασμα ότι ο ιμπεριαλισμός είναι μια χούφτα καπιταλιστικά κράτη που εκμεταλλεύονται άλλα κράτη ή επιβάλλουν σχέσεις εξάρτησης. Πράγματι, μια μικρή ομάδα χωρών κατέχει την ισχύ στην παγκόσμια αγορά δημιουργώντας διακρατικές σχέσεις ανισότιμης αλληλεξάρτησης με άλλες χώρες. Αυτό δεν εμποδίζει μικρότερα κράτη να ασκούν ιμπεριαλιστική πολιτική. Χαρακτηριστικά εμφανή παραδείγματα στις μέρες μας είναι η Τουρκία, το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία που παρόλο που δεν ανήκουν στην κορυφή του ιμπεριαλιστικού συστήματος, έχουν ενεργό ρόλο στο ξαναμοίρασμα των αγορών στην Μέση Ανατολή.

Στην ουσία προωθείται λανθασμένα η πολιτική της ταξικής συνεργασίας και η συμμαχία της εργατικής τάξης με αστικές δυνάμεις για την «εθνική ανεξαρτησία» από τα μονοπώλια ενός

ιμπεριαλιστικού κράτους, και συνεπώς το ξεπέρασμα της όποιας καθυστέρησης στην ανάπτυξη μιας χώρας. Κάθε αστική τάξη προσπαθεί να πετύχει αναβάθμιση για το εθνικό της κεφάλαιο ενώ την ίδια ώρα παραπλανά το λαό παρουσιάζοντας την επιθετικότητα της απέναντι σε άλλους λαούς σαν «εθνικοαπελευθερωτικό πόλεμο».[1] Από το πιο πάνω, δεν συνεπάγεται ότι η αστική τάξη μιας χώρας δρα ενιαία. Ξεχωριστές μερίδες του κεφαλαίου βλέπουν κάθε φορά το δικό τους συμφέρον, είναι έτοιμες να αναδιαμορφώσουν τις συμμαχίες τους ανάλογα με το όφελος που μπορεί να έχουν κάθε φορά. Υιοθετώντας αυτούς τους στόχους, βαφτίζοντάς τους «αντιιμπεριαλιστικούς», ή χωρίζοντας το κεφάλαιο σε «πατριωτικό» και «υπόδουλο», το εργατικό κίνημα δένεται πάνω στο άρμα της αστικής τάξης, παλεύοντας «κάτω από ξένη σημαία». Η ουσία όμως της πάλης μας είναι να έχει πάντα αντικαπιταλιστικό περιεχόμενο με κατεύθυνση ρήξης με την αστική τάξη της χώρας μας, σε όποια βαθμίδα και αν βρίσκεται μέσα στο ιμπεριαλιστικό σύστημα.

[1] Β. Ι. Λένιν, «Η κατάσταση και τα καθήκοντα της σοσιαλιστικής διεθνούς», Νοεμ. 1914.

Αναδιαμόρφωση των ιμπεριαλιστικών συμμαχιών και μπλοκ

Το ΝΑΤΟ ιδρύθηκε στις 4 Απριλίου του 1949 ως ένας επιθετικός συνασπισμός κρατών που έβαζε ανοιχτά στο στόχαστρο τη Σοβιετική Ένωση, τους λαούς που αποσπάστηκαν από το ιμπεριαλιστικό σύστημα και έκαναν τα πρώτα βήματα για στερέωση της σοσιαλιστικής οικοδόμησης, αλλά και τους υπόλοιπους λαούς ολόκληρου του κόσμου που πάλευαν ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Σήμερα είναι μια στρατιωτική συμμαχία 32 κρατών της Δύσης, που έχει σκοπό την ανάπτυξη της στρατιωτικό-οικονομικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών της, σε βάρος ανταγωνιστικών κρατών αλλά και όλων των λαών της γης.

Κύριος ευεργέτης του ΝΑΤΟ είναι οι ΗΠΑ, που κατέχουν και την πρωτοκαθεδρία στο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Για 75 χρόνια, το ΝΑΤΟ υπήρξε βασικό εργαλείο του ευρωατλαντικού ιμπεριαλισμού, εμπλεκόμενο σε πολέμους και επεμβάσεις, από την Κορέα το 1950 εώς την Ουκρανία σήμερα, υπηρετώντας τα συμφέροντα των μονοπωλίων.

Σήμερα η στρατηγική του περιλαμβάνει γεωπολιτική επέκταση, ενίσχυση στρατιωτικών δυνάμεων και εμπλοκή σε συγκρούσεις με την άμεση συμμετοχή και στήριξη, όπως π.χ. στην Ουκρανία. Παράλληλα, τα μέλη του ΝΑΤΟ και τα κράτη-μέλη της ΕΕ καλύπτουν οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά τις σφαγές στη Γάζα και ενισχύουν την παρουσία τους σε κρίσιμες περιοχές όπως η Ερυθρά Θάλασσα, κλιμακώνοντας τους ενδοϊμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς με Ρωσία και Κίνα. Είναι ενδεικτικό επίσης το ότι στην πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στη Χάγη αποφασίστηκε η αύξηση των εξοπλιστικών δαπανών ώστε να φτάνουν στο 5% του ΑΕΠ σε κάθε χώρα-μέλος, ταΐζοντας τα καρτέλ των οπλοβιομηχανιών.

Δίπλα στις παραδοσιακές ιμπεριαλιστικές ενώσεις και οργανισμούς (π.χ. ΝΑΤΟ, ΕΕ, G7, G20), από το 2009 συγκροτήθηκαν και οι BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότια Αφρική) και που πλέον έχουν διαμορφωθεί σαν BRICS+ με την είσοδο της Αιγύπτου, Αιθιοπίας, Ινδονησίας, Ιράν και Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Ακόμα πιο πρόσφατες με πιο χαλαρές δεσμεύσεις είναι η Οργάνωση Συνεργασίας της Σαγκάης, όπου ηγείται η Κίνα, και η Ευρασιατική Οικονομική Ένωση, με ηγέτιδα χώρα τη Ρωσία.

Οι ενώσεις αυτές στα πλαίσια του μονοπωλιακού καπιταλισμού έχουν σκοπό την ενίσχυση της καπιταλιστικής εξουσίας, την αναβάθμιση της κάθε χώρας που συμμετέχει σε αυτές σε οικονομικό και γεωπολιτικό επίπεδο για το ξαναμοίρασμα των αγορών.

Παρόλα αυτά, η ανισομετρία στην καπιταλιστική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την αλληλεξάρτηση μεταξύ κρατών δημιουργεί αναπόφευκτα τριγμούς στους κόλπους κάθε συμμαχίας. Σε μια περίοδο

που η αναδιάταξη και ανακατάταξη των χωρών στο ιμπεριαλιστικό σύστημα είναι πιο δυναμική και βίαιη από προηγουμένως, και με την Κίνα να απειλεί την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ, τα ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα θα είναι υπό συνεχή αναδιαμόρφωση και θα ακονίζουν τα μαχαίρια του πολέμου.

Ήδη τα πρώτα δείγματα έχουν καταγραφεί με το BREXIT. Η στρατηγική προσέγγιση των ΗΠΑ προς Βραζιλία και Ινδία, αδυνατίζει τη συνοχή της συμμαχίας των BRICS, σε μια περίοδο που οξύνεται η αντιπαράθεση Κίνας και Ινδίας για ανταγωνιστικά σχέδια και δρόμους μεταφοράς εμπορευμάτων. Παράλληλα στο ίδιο το ΝΑΤΟ εντείνονται οι αντιπαραθέσεις μεταξύ ΗΠΑ-Γερμανίας, ΗΠΑ-Γαλλίας, Τουρκίας-Ελλάδας. Η σημερινή αντιπαράθεση μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ όσον αφορά στον χειρισμό του πολέμου στην Ουκρανία, με την κυβέρνηση των ΗΠΑ να επιδιώκει προσωρινή “ειρήνη”, με στόχο τις σπάνιες γαίες της Ουκρανίας, αλλά και για να αναδιατάξει τις δυνάμεις της απέναντι στην Κίνα, αδρανοποιώντας ουσιαστικά τη Ρωσία.

Όλα τα πιο πάνω επιβεβαιώνουν τη λενινιστική αρχή ότι οι συμμαχίες των ιμπεριαλιστών είναι πρόσκαιρες και ευκαιριακές. Δεν μπορούν να αναιρέσουν τον ανταγωνισμό και τις αντιθέσεις τόσο στο εσωτερικό κάθε ιμπεριαλιστικής συμμαχίας όσο και μεταξύ διαφορετικών ιμπεριαλιστικών συμμαχιών. Οι ιμπεριαλιστικές συμμαχίες και η όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων, που οδηγεί σε διάλυση των συμμαχιών, αποτελούν δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Η Ρωσία και η Κίνα τον 21ο αιώνα

Πιο συγκεκριμένα για την Κίνα, έχει τα χαρακτηριστικά στοιχεία ενός ισχυρού καπιταλιστικού κράτους στο μονοπωλιακό του στάδιο που βρίσκεται στην κορυφή του ιμπεριαλιστικού συστήματος και που απειλεί ανοιχτά την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ. Σύμφωνα με στατιστικά του ΔΝΤ, το ΑΕΠ της Κίνας το 2025 θα αντιπροσωπεύει το 19.68% του παγκόσμιου ΑΕΠ, ξεπερνώντας αυτό των ΗΠΑ (14.75%).[2] Εσωτερικά ο αριθμός των δισεκατομμυριούχων (κατέχει την παγκόσμια πρωτιά) συνοδεύεται με τη στρατιά των ανέργων (κοντά στο 5% το 2024) και των εσωτερικά περιπλανώμενων μεταναστών. Ο ιδιωτικός τομέας συνεισφέρει κοντά στο 60% του ΑΕΠ.[3] Διεθνώς η Κίνα δείχνει την οικονομική της δύναμη με το σχέδιο του Δρόμου του Μεταξιού. Από χώρα κυρίως εισαγωγής ξένου κεφαλαίου, η Κίνα έγινε εξαγωγέας κεφαλαίου με τις κινέζικες Άμεσες Ξένες Επενδύσεις παγκοσμίως να φτάνουν το 1% του ΑΕΠ της το 2023.[4] Από χώρα οφειλέτης έχει γίνει χώρα πιστωτής, ελέγχοντας για παράδειγμα 7% του χρέους των ΗΠΑ. Εξαγοράζει εταιρείες στο εξωτερικό, κινεζικές εταιρείες επενδύουν και ελέγχουν τεράστιες υποδομές ανά το παγκόσμιο (π.χ. το Λιμάνι του Πειραιά από τη COSCO), επενδύει όλο και περισσότερο στην πολεμική της βιομηχανία. Ταυτόχρονα έχει πρωτοστατήσει στη σύσταση της Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας των BRICS, καθώς και της Ασιατικής Επενδυτικής Τράπεζας Υποδομών (AIIB) σαν αντίβαρο στον έλεγχο που εξασκούν οι ΗΠΑ στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα.

Η Κίνα μεταφράζει την οικονομική της ισχύ και σε πολιτικο-στρατιωτική, όντας 2η παγκοσμίως σε στρατιωτικές δαπάνες. Αναπτύσσει ταχύτατα την στρατιωτική της ικανότητα, ειδικά στον χώρο της ναυτιλίας. Έχει εγκαταστήσει στρατιωτικές βάσεις στο Τζιμπουτί από το 2017, ενώ επιδιώκει την περαιτέρω στρατιωτική της παρουσία σε χώρες όπως η Σρι Λάνκα, το Πακιστάν, οι Μαλδίβες και Μυανμάρ.

Η Ρωσία διαθέτει μεγάλα μονοπώλια σε τομείς όπως της ενέργειας και των ορυκτών μετάλλων. Οι καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής και το χρηματιστικό κεφάλαιο κυριαρχούν σε όλο το φάσμα της οικονομίας της, ακριβώς όπως και στην Κίνα. Ο ιδιωτικός τομέας το 2019 είχε συνεισφέρει μεταξύ 65 και 70% του ΑΕΠ της χώρας,[5] και με τις ιδιωτικές επενδύσεις να κυμαίνονται μεταξύ του 16-18% του ΑΕΠ.[6] Το τραπεζικό κεφάλαιο χρηματοδοτεί έργα υποδομών της χώρας, την στιγμή που βιομηχανικοί μονοπωλιακοί όμιλοι κατέχουν εξολοκλήρου ή μεγάλο μέρος ιδιωτικών τραπεζών. Εν μέσω πολέμου, ο πλούτος των Ρώσων δισεκατομμυριούχων έχει αυξηθεί κατά 8% το 2024,

φτάνοντας τα 626 δισ. δολάρια που αντιστοιχεί στο 27.7% του ΑΕΠ της χώρας.[7] Η αστική τάξη της Ρωσίας εξάγει κεφάλαια προς άλλες χώρες είτε με την μορφή δανείων προς άλλα κράτη, είτε με την επιχειρηματική δραστηριότητα ενεργειακών και κατασκευαστικών ομίλων σε χώρες της Ασίας, της Αφρικής και της Ευρώπης.[8] Υπολογίζεται ότι για το 2023 έχει πιστώσει 30 δισ. δολάρια σε ξένες χώρες.[9]

Επιπλέον, για την αύξηση της γεωπολιτικής επιρροής της έχει ενεργό ρόλο στην υλοποίηση μιας σειράς στρατηγικών σχεδιασμών στην Ασία. Για παράδειγμα κατασκευάζει εργοστάσιο πυρηνικής ενέργειας αξίας 12 δισ. δολαρίων στο Μπαγκλαντές.[10] Χρηματοδοτεί την κατασκευή σιδηροδρομικών υποδομών στο Ιράν, με σκοπό τη βελτίωση της διασύνδεσης του δικτύου μεταξύ Ιράν, Ινδίας, Ρωσίας. Η ρωσική κρατική αναπτυξιακή τράπεζα VEB, ανακοίνωσε τη συγχρηματοδότηση έργων με κινεζικές εταιρίες στους τομείς του φυσικού αερίου, ναυπηγίας, μεταλλουργίας και μεταποίησης ξυλείας αξίας 42 δισεκατομμυρίων δολαρίων.[11]

Σο πολιτικο-στρατιωτικό σκέλος, η Ρωσία ήταν δεύτερη στην εξαγωγή οπλικών συστημάτων ως και πριν τον πόλεμο στην Ουκρανία,[12] και διαθέτει στρατιωτική παρουσία σε χώρες της Αφρικής όπως Λιβύη, Σουδάν και Μάλι, οξύνοντας την διαπάλη για τον έλεγχο των αγορών στις χώρες του Σαχέλ. Έχει επίσης στρατιωτικές βάσεις στην Συρία και στην Αρμενία. Έχει καταστείλει την εργατική εξέγερση στο Καζακστάν το 2022, με τη σιωπηλή συναίνεση των δυτικών ιμπεριαλιστικών κρατών.

[2] https://www.imf.org/external/datamapper/PPPSH@WEO/EU/CHN/USA

[3] http://en.moj.gov.cn/2025-05/21/c_1094851.htm#:~:text=This%20legislation%20marks%20a%20milestone,60%20percent%20of%20China’s%20GDP

[4] https://data.worldbank.org/indicator/BM.KLT.DINV.WD.GD.ZS?locations=CN

[5] Di Bella G., Dynnikova O., Slavov S., *The Russian State’s Size and its Footprint: Have they increased?,* IMF Working Paper, 2019.

[6] https://data.worldbank.org/indicator/NE.GDI.FPRV.ZS?locations=RU-DE.

[7] https://www.usnews.com/news/world/articles/2025-04-17/wealth-of-russias-richest-people-rises-to-record-625-5-billion

[8] https://caspianpost.com/central-asia/uzbekistan-s-debt-to-russia-rises-as-regional-loans-increase

[9] https://timesca.com/uzbekistans-debt-to-russia-climbs-amid-rising-regional-loans/#:~:text=Belarus%20remains%20Russia’s%20largest%20debtor,added%20$26.54%20million%20in%20debt.&text=As%20previously%20reported%20by%20The,government’s%20emphasis%20on%20social%20spending.

[10] https://www.aljazeera.com/news/2023/10/6/bangladesh-gets-first-uranium-shipment-from-russia-for-nuclear-power-plant#:~:text=Bangladesh%20has%20received%20the%20first,state%2Downed%20atomic%20company%20Rosatom.

[11] https://www.reuters.com/world/china/russias-veb-development-bank-plans-42-billion-funding-projects-

with-china-2025-05-08/

[12]
https://www.sipri.org/publications/2022/sipri-fact-sheets/trends-international-arms-transfers-2021#:~:text=The%20volume%20of%20international%20transfers,to%20transfers%20of%20major%20arms.

«Ο πόλεμος είναι η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα»

Για το ζήτημα του πολέμου:

Η στάση μας απέναντι στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο είναι θεμελιώδους σημασίας. Η στάση που πρέπει να κρατούμε συνδέεται άμεσα με τη δυνατότητα χάραξης επαναστατικής γραμμής. Που δεν θα υποτάσσεται στα κελεύσματα της αστικής τάξης για «εθνική ενότητα», αλλά θα χαράσσει αυτοτελή γραμμή για το εργατικό και λαϊκό κίνημα, που θα απαγκιστρώνει συνεχώς συνειδήσεις από την αστική προπαγάνδα. Θα βοηθά το λαό να συνειδητοποιεί ότι «ο βασικός εχθρός βρίσκεται στην ίδια μας την χώρα»,[13] και είναι η εξουσία του κεφαλαίου.

Μονοπωλιακός καπιταλισμός, ιμπεριαλιστικός πόλεμος και επανάσταση είναι άλλωστε άρρηκτα συνδεδεμένα, όχι κατ' ανάγκη με ευθύγραμμο τρόπο. Γι' αυτό για εμάς πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι για να σταματήσει η εναλλαγή ενός ιμπεριαλιστικού πολέμου με μια ιμπεριαλιστική ειρήνη που θα είναι πάντα με «με το πιστόλι στον κρόταφο», το κομμουνιστικό και εργατικό κίνημα πρέπει να έχει την θεωρητική επάρκεια και οργανωτική ικανότητα να εκμεταλλευτούν τα όποια ρήγματα φέρνει ο πόλεμος στην σταθερότητα της αστικής εξουσίας.

Ο Λένιν και οι μπολσεβίκοι, κατανοώντας και αναλύοντας θεωρητικά το οικονομικό και πολιτικό υπόβαθρο του μονοπωλιακού καπιταλισμού, απέκτησαν τη δυνατότητα να τοποθετηθούν ξεκάθαρα για το χαρακτήρα του πολέμου που ξέσπασε το 1914 και τα καθήκοντα των κομμουνιστών. Από τις πρώτες μέρες του πολέμου, ο Λένιν τόνιζε (βασισμένος και στα ψηφίσματα του Συνεδρίου της Β' Διεθνούς στη Βασιλεία το 1912), «ο Ευρωπαϊκός και παγκόσμιος πόλεμος έχει σαφώς καθορισμένο χαρακτήρα αστικού, ιμπεριαλιστικού, δυναστικού πολέμου.»[14]

Ο χαρακτήρας του πολέμου δεν προκύπτει βουλησιαρχικά αλλά «ο πόλεμος προκλήθηκε αναπόφευκτα από τη γιγάντια ανάπτυξη του μεγάλου καπιταλισμού, ιδιαίτερα του τραπεζικού, με τη συγκέντρωση στα χέρια του όλων των χρηματικών μέσων, με την ενίσχυση της χρηματιστικής πολιτικής τους με όλη την ένοπλη δύναμη, και τέλος με την εμπλοκή τους σε μια πρωτάκουστα άγρια πάλη, γιατί είναι αδύνατο πια να προχωρήσουν ελεύθερα στο δρόμο των κατακτήσεων. ...τέτοια ζητήματα στον κόσμο των καπιταλιστών δε λύνονται προαιρετικά αλλά μόνο με τον πόλεμο.»[15] Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος προετοιμάστηκε δεκαετίες πριν το ξέσπασμά του μέσω της όξυνσης των οικονομικών ανταγωνισμών μεταξύ δύο ιμπεριαλιστικών μπλοκ για το έλεγχο αποικιών, αγορών, εξαγωγής κεφαλαίου. «Δεν ήταν προϊόν δηλαδή μιας λανθασμένης ή «σατανικής» πολιτικής των μοναρχών και των καπιταλιστών»[16] αλλά πηγάζει από την ίδια τη φύση του καπιταλισμού που βρίσκεται στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο. Είναι η συνέχεια της πολιτικής των καπιταλιστικών κρατών με βίαια πολεμικά μέσα, η συνέχεια της εκμετάλλευσης της προηγούμενης, σχετικά "ειρηνικής περιόδου".

Ανεξάρτητα από το αν η αστική τάξη μιας χώρας ξεκίνησε επιθετικά ένα πόλεμο ή αν αμύνεται, η ουσία είναι ότι όλα τα χρόνια πριν τη στιγμή ξεσπάσματος, οι ιμπεριαλιστικές αστικές τάξεις προσπαθούν να αναβαθμίσουν τη θέση των μονοπωλίων τους έναντι των ανταγωνιστών τους, είτε με οικονομικά είτε με πολιτικά μέσα. Αυτή η επιθετικότητα αντικειμενικά συγκρούεται με τα συμφέροντα άλλων αστικών τάξεων που θέλουν την αναβάθμιση των δικών τους μονοπωλίων. Για παράδειγμα, η υποστήριξη των κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας από την αστική κυβέρνηση της χώρας μας, η συμμετοχή σε στρατιωτικές συμφωνίες με τις ΗΠΑ, η πρόταση για ένταξη στο ΝΑΤΟ,

και οι ενεργειακές συμφωνίες με το Ισραήλ, την Αίγυπτο και την Ελλάδα αποδεικνύουν ότι η προσπάθεια οικονομικής και γεωστρατηγικής αναβάθμισης γίνεται με πολύ επιθετικό τρόπο, παρόλο που δεν έχει πάρει πολεμικά χαρακτηριστικά.

Τα ερωτήματα που πρέπει να απαντούν οι κομμουνιστές για να χαρακτηρίσουν έναν πόλεμο και ποια θέση πρέπει να πάρουν απέναντί του, είναι για ποιο λόγο διεξάγεται αυτός ο πόλεμος, ποιες τάξεις τον προετοίμασαν και τον διευθύνουν. Η απάντηση σε αυτά τα ρωτήματα μπορεί να κρίνει αν ένας πόλεμος είναι αντιδραστικός ή προοδευτικός. Όπως παρατηρεί ο Λένιν «την ίδια πολιτική, που ένα ορισμένο κράτος, μια ορισμένη τάξη στο πλαίσιο αυτού του κράτους, εφαρμόζει σε μια μακροχρόνια περίοδο πριν τον πόλεμο, η ίδια αυτή τάξη την συνεχίζει και στη διάρκεια του πολέμου, αλλάζοντας μόνο μορφή δράσης».

Η αστική τάξη που άσκησε επιθετική πολιτική απέναντι σε άλλους λαούς, που ενεργά ανταγωνιζόταν άλλες αστικές τάξεις προς όφελος των μονοπωλίων της, που προετοίμασε και που διεξάγει πόλεμο, είτε επιθετικό είτε αμυντικό, δεν είναι ποτέ σε θέση να φέρει μια ειρήνη προς όφελος του λαού που σκοτώνεται και υποφέρει από τις συνέπειες της πολιτικής της.

Ο λαϊκός πόθος για ειρήνη όμως δεν είναι κάτι που πρέπει να το αγνοούμε και να το παρακάμπτουμε. Είναι το σύμπτωμα που αποκαλύπτει «πως αρχίζει η απογοήτευση για την αστική ψευτιά σχετικά με τους απελευθερωτικούς σκοπούς του πολέμου, σχετικά με την υπεράσπιση της πατρίδας». Οι κομμουνιστές πρέπει να πείσουν το λαό όμως ότι μια μόνιμη, δίκαιη ειρήνη είναι αδύνατο να γίνει χωρίς επαναστατικό αγώνα και ρήξη με την αστική τάξη και τις κυβερνήσεις της σε κάθε χώρα.

[13] Λίμπκνεχτ, Κ., Λούξεμπουργκ, Ρ., Μέρινγκ, Φ., Τσέτκιν, Κλ., *Ο βασικός εχθρός βρίσκεται στην ίδια μας τη χώρα* (Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή, 2015).

[14] Β. Ι. Λενιν, «Τα καθήκοντα της επαναστατικής σοσιαλδημοκρατίας στον ευρωπαϊκό πόλεμο», *Για τον πόλεμο και τη σοσιαλιστική επανάσταση*, σελ. 11.

[15] Β. Ι. Λένιν, «Πόλεμος και επανάσταση, διάλεξη στις 14 (27) του Μάη 1917»

[16] Β. Ι. Λενιν, *Για τον πόλεμο και τη σοσιαλιστική επανάσταση*.

Περιφερειακές συγκρούσεις: Ουκρανία και Παλαιστίνη

Σήμερα έχουμε δεκάδες ενεργά μέτωπα παγκοσμίως. Όμως η αναφορά σε αυτούς τους δύο περιφερειακούς πολέμους είναι για να αναδείξουμε τον ρόλο και την εμπλοκή της κυπριακής αστικής τάξης αφενός, και αφετέρου για να υπογραμμίσουμε τις διαφοροποιήσεις τους.

Η αντίσταση του Παλαιστινιακού λαού που διεξάγεται ενάντια στη γενοκτονία που συντελείται από το κράτος του Ισραήλ συνεπικουρούμενο από σειρά ιμπεριαλιστικών δυνάμεων είναι πέρα για πέρα δίκαιη. Ο παλαιστινιακός λαός έχει δικαίωμα και χρέος να αγωνιστεί με κάθε μέσο για να αποτινάξει τα δεσμά του και να διασφαλίσει το δικαίωμά του στην αυτοκυριαρχία.

Ως ΚΠΚ στηρίζουμε την πάλη για τερματισμό της Ισραηλινής κατοχής και της δημιουργίας ενός ανεξάρτητου Παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα πριν τον Ιούνιο του 1967 και με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ, πλάι στο Ισραήλ.

Παλαιστίνη

Η αρχή του ξεριζωμού για τον Παλαιστινιακό λαό, που ζούσε τους τελευταίους αιώνες υπό τον ζυγό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στη συνέχεια της βρετανικής κατοχής, ήρθε το 1947, όταν με

το ψήφισμα 181 του ΟΗΕ παραχωρήθηκε το 56,47% των εδαφών της ιστορικής Παλαιστίνης στο νεοσύστατο κράτος του Ισραήλ, με πληθυσμό 608.000 ανθρώπων. Τα υπόλοιπα παρέμεναν στους Άραβες, που ξεπερνούσαν τους 1,4 εκατομμύρια ανθρώπους.

Στις 14/5/1948 ιδρύεται και επίσημα το Ισραήλ. Η εβραϊκή παραστρατιωτική οργάνωση «Χάγκαναχ» αναλαμβάνει τον ρόλο τακτικού στρατού, με αμερικανοβρετανικό εξοπλισμό. Το Ισραήλ επικρατεί στρατιωτικά, διώχνει διά της βίας περίπου 800.000 Παλαιστίνιους (το 67% του πληθυσμού) από τις εστίες τους στην Παλαιστίνη και προσαρτά τα εδάφη τους. Σε διάστημα δύο μόλις ετών (1947 – 1949) είχε προσφυγοποιηθεί ο μισός περίπου αραβικός πληθυσμός της Παλαιστίνης.

Οι Παλαιστίνιοι, έκτοτε, αναφέρονται σε αυτόν τον διωγμό χαρακτηρίζοντάς τον «Νάκμπα» («Καταστροφή»). Τους επόμενους μήνες, οι ισραηλινές δυνάμεις διώχνουν και 90.000 χριστιανούς (τα 2/3 του παλαιστινιακού χριστιανικού πληθυσμού).

Στις 11/12/1948 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ενέκρινε το ψήφισμα 194, επιβεβαιώνοντας το δικαίωμα επιστροφής των Παλαιστινίων στη γη τους. Μεταξύ 1948 και 1951 μεταναστεύουν στο Ισραήλ περίπου 700.000 Εβραίοι έποικοι.

Πόλεμος των Έξι Ημερών, 1967.

Τον Ιούνη του 1967 ακολουθεί ο «πόλεμος των 6 ημερών», που τελειώνει με το Ισραήλ να έχει εξασφαλίσει έδαφος υπερτετραπλάσιο της έκτασης που είχε μέχρι τότε. Ξεριζώνονται άλλοι 300.000 Παλαιστίνιοι. Τα κατεκτημένα παλαιστινιακά εδάφη (η Δυτική Όχθη και η Λωρίδα της Γάζας) περιήλθαν υπό καθεστώς στρατιωτικής διοίκησης, της οποίας την ανώτατη ευθύνη είχε ο εκάστοτε αρχηγός του Γενικού Επιτελείου των ισραηλινών Ενόπλων Δυνάμεων.

Τον ίδιο μήνα, η έκτακτη ειδική Σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, που συγκλήθηκε με πρωτοβουλία της Σοβιετικής Ένωσης, αποφάσισε ότι η προσάρτηση αραβικών εδαφών από το Ισραήλ ήταν παράνομη. Ωστόσο, με τις «πλάτες» των ΗΠΑ και συμμάχων τους, η ισραηλινή κυβέρνηση δηλώνει ότι δεν πρόκειται να πάρει υπόψη της «ούτε τις διεθνείς εγγυήσεις, ούτε τον ΟΗΕ».

Αντίστοιχα, τον Νοέμβρη του 1967, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ εξέδωσε την απόφαση 242, προβλέποντας την «ανάγκη για δίκαιη και βιώσιμη λύση στη Μέση Ανατολή, όπου κάθε κράτος της περιοχής θα μπορεί να ζει με ασφάλεια». Το ψήφισμα αυτό, που αποτελεί ακόμη την επίσημη θέση της «διεθνούς κοινότητας» απαιτεί το Ισραήλ να επιστρέψει στα σύνορα προ του 1967 (στη γραμμή ανακωχής του 1949). Μέχρι σήμερα, τα ισραηλινά στρατεύματα και η κατοχή παραμένουν ακλόνητα (το Ισραήλ αποχώρησε μόνο από ένα τμήμα της Χερσονήσου του Σινά), αψηφώντας επιδεικτικά το πλήθος ψηφισμάτων του ΟΗΕ.

Τα επόμενα χρόνια, το ένοπλο απελευθερωτικό κίνημα των Παλαιστινίων γνώρισε σημαντική ανάπτυξη, έλαβε μαζικά χαρακτηριστικά και έγινε πιο οργανωμένο.

Η πρώτη Ιντιφάντα (Ξεσηκωμός), 1987.

Το 1980, το Ισραήλ ανακηρύσσει την «αδιαίρετη» Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσά του. Τον Ιούνιο του 1982, οι ισραηλινές στρατιωτικές δυνάμεις εισβάλλουν, για δεύτερη φορά, στο Λίβανο, με το πρόσχημα να απομακρύνουν από το λιβανικό έδαφος τα στελέχη και τους μαχητές της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO), οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί εκεί. Τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου, ο ισραηλινός στρατός, σε συνεργασία με τους συμμάχους του στο Λίβανο (χριστιανούς πολιτοφύλακες), εισβάλλει στα παλαιστινιακά προσφυγικά στρατόπεδα της Βηρυτού, Σάμπρα και Σατίλα, όπου σφαγιάζονται, μέσα σε λίγες ώρες, περισσότερα από 2.000 γυναικόπαιδα.

Τον Δεκέμβρη του 1987 ξεκινά η πρώτη παλαιστινιακή «Ιντιφάντα» («Ξεσηκωμός»), ενάντια στην ισραηλινή κατοχή της Δυτικής Όχθης και της Λωρίδας της Γάζας, με πάνω από 1.400 Παλαιστίνιους νεκρούς.

Η εμφάνιση και άνοδος της Χαμάς.

Η Χαμάς συγκροτήθηκε στη Γάζα τους πρώτους μήνες της «Ιντιφάντα». Οι ρίζες της, βεβαίως, ανατρέχουν πιο βαθιά στο παρελθόν, έως την περίοδο της αιγυπτιακής κυριαρχίας στη Γάζα και τη δημιουργία των πρώτων ερεισμάτων εκεί της «Μουσουλμανικής Αδελφότητας». Κατά τις πρώτες δύο δεκαετίες της ισραηλινής κατοχής (1967 – 1987) η επιρροή της Μουσουλμανικής Αδελφότητας και άλλων τέτοιων θρησκευτικών οργανώσεων υπήρξε πολύ μικρή σε σχέση με τη Φάταχ, το Λαϊκό Μέτωπο για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης και γενικότερα την PLO. Ωστόσο, η γενναία χρηματοδότησή τους από κράτη όπως η Σαουδική Αραβία και – πολύ περισσότερο – οι πολιτικές της ισραηλινής κατοχής έθεσαν τις βάσεις για αλλαγή των μέχρι τότε συσχετισμών.

Ακολούθως, ενώ το κράτος του Ισραήλ κατέστειλε βίαια το κίνημα της παλαιστινιακής αντίστασης που αναπτύχθηκε στη Γάζα το 1969 – 1973 (με πρωταγωνίστριες μάλιστα τις πιο ριζοσπαστικές δυνάμεις στην PLO, τις δυνάμεις του Λαϊκού Μετώπου), την ίδια στιγμή επέδειξε ιδιαίτερη ανοχή απέναντι στην ίδρυση και δράση ισλαμικών οργανώσεων.

Τη δεκαετία του 1990 η οργανωτική δύναμη και η ιδεολογικοπολιτική επιρροή της Χαμάς αυξήθηκαν σημαντικά, απειλώντας όλο και περισσότερο τη θέση της Φάταχ ως ηγετικής δύναμης του απελευθερωτικού κινήματος και βασικού εκπροσώπου του Παλαιστινιακού λαού.

Αναμφίβολα, ένας από τους βασικότερους λόγους γι’ αυτό υπήρξε η πορεία της ειρηνευτικής διαδικασίας και η διάψευση των προσδοκιών του Παλαιστινιακού λαού για μια καλύτερη, ελεύθερη ζωή. Η πολιτική ασφυκτικού ελέγχου, περιορισμών και αποκλεισμών του Ισραήλ μετά το Όσλο έφερε ανεργία, πικρία και απόγνωση, που οδήγησαν χιλιάδες Παλαιστινίους στην αγκαλιά της Χαμάς.

Η Χαμάς, με τη συνεχιζόμενη ισχυρή οικονομική υποστήριξη των αστικών τάξεων της Σαουδικής Αραβίας, του Κατάρ, του Ιράν κ.ά., συνέχιζε να εδραιώνει και να επεκτείνει τα κοινωνικά της δίκτυα. Υπολογίζεται ότι το 1999, έως και το 40% των κοινωνικών ιδρυμάτων σε Δυτική Όχθη και Γάζα λειτουργούσαν υπό την εποπτεία ισλαμικών οργανώσεων, καθιστώντας τη Χαμάς τον παράγοντα με «μακράν τη μεγαλύτερη επιρροή στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας από κάθε άλλη παλαιστινιακή πολιτική οργάνωση, ακόμα και από την Παλαιστινιακή Αρχή».

Άλλος σημαντικός λόγος για την άνοδο της Χαμάς τη δεκαετία του 1990 υπήρξε βεβαίως η κατηγορηματική της αντίθεση στις ισραηλινο-παλαιστινιακές διαπραγματεύσεις και η συνέχιση της ένοπλης δράσης. Συνεχίζοντας να αυξάνει την επιρροή της διαρκώς, κέρδισε τις εκλογές στην Γάζα το 2007 και έθεσε υπό τον έλεγχο της την περιοχή.

Οι Συμφωνίες του Όσλο (και άλλες σχετικές συμφωνίες).

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και ενώ έχουν μεσολαβήσει οι ανατροπές στην ΕΣΣΔ και τις άλλες σοσιαλιστικές χώρες, ξεκινούν μυστικές διαπραγματεύσεις για «επίλυση» του Παλαιστινιακού. Τον Αύγουστο του 1993, το Ισραήλ και η ηγεσία της ΟΑΠ, όπου κυριαρχούσε η Φάταχ, καταλήγουν στο Όσλο σε «ειρηνευτικό» σχέδιο, που προβλέπει την παροχή «σχετικής αυτονομίας στην ΟΑΠ», η οποία αναγνωρίζεται από το Ισραήλ, όμως παράλληλα η συμφωνία κατακερματίζει τα παλαιστινιακά εδάφη, συνεχίζει την κατοχή, υπονομεύει τα δικαιώματα κυριαρχίας, ενώ το Ισραήλ συνεχίζει να δημιουργεί νέους εβραϊκούς εποικισμούς σε παλαιστινιακή γη.

Η όποια ανεξαρτησία εκχωρούνταν από το Ισραήλ προς τους Παλαιστίνιους δινόταν με το σταγονόμετρο, ήταν περιορισμένη, ενώ επί της ουσίας διατηρούσε το καθεστώς της κατοχής (που γινόταν ολοένα πιο βάρβαρο). Επτά ολόκληρα χρόνια μετά την 1η Συμφωνία του Όσλο, η μεγάλη πλειοψηφία των παλαιστινιακών εδαφών παρέμενε – με τον έναν ή τον άλλο τρόπο – υπό τον πλήρη ή μερικό έλεγχο του Ισραήλ. Ακόμα κι αυτά που δεν ήταν, όμως, βρίσκονταν κατακερματισμένα και περικυκλωμένα από περιοχές ελεγχόμενες από το ίδιο.

Η προσπάθεια εξεύρεσης μιας δίκαιης λύσης στο παλαιστινιακό πρόβλημα, είτε μέσω διαπραγματεύσεων ανάμεσα σε αστικές ηγεσίες είτε μέσω διεθνών συνεργασιών με ισχυρές καπιταλιστικές δυνάμεις, δεν οδήγησε σε αποτέλεσμα – ούτε θα μπορούσε άλλωστε. Οι ελπίδες και οι προσδοκίες που γεννήθηκαν στον παλαιστινιακό λαό με τις Συμφωνίες του Όσλο για ένα καλύτερο μέλλον και την ίδρυση ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους διαψεύστηκαν γρήγορα.

Τον Ιούνη του 2003, το λεγόμενο κουαρτέτο για το Παλαιστινιακό (ΗΠΑ, Ρωσία, ΟΗΕ, ΕΕ) προωθεί νέο «οδικό χάρτη» για «επίλυση» της ισραηλινο-παλαιστινιακής διένεξης, προτείνοντας ανεξάρτητο παλαιστινιακό κράτος. Τον Σεπτέμβρη του 2005, οι ισραηλινές κατοχικές δυνάμεις προχωρούν σε στρατηγικό ελιγμό και αποσύρουν όλους τους εποίκους και τα στρατεύματα από τη Λωρίδα της Γάζας, ελέγχοντας τον εναέριο χώρο, την ακτογραμμή, τα θαλάσσια ύδατα και τα «σύνορα» της Λωρίδας της Γάζας.

Επεμβάσεις στη Γάζα από το 2008.

Η Γάζα είναι η μεγαλύτερη φυλακή του κόσμου. 2,3 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν υπό άθλιες συνθήκες με ισραηλινό αποκλεισμό από ξηρά, θάλασσα και αέρα που διαρκεί 16 χρόνια, σε μια περιοχή με μήκος 41 χλμ.

Μόνο το 2008 μέχρι το 2022, οι ισραηλινοί βομβαρδισμοί έχουν ως τραγικό αποτέλεσμα 4.240 νεκρούς και 22.902 τραυματίες, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία. Με μόλις 5% πόσιμο νερό, ηλεκτρική ενέργεια, μόνο για λίγες ώρες την μέρα, κατεστραμμένες υποδομές και με τεράστιο πρόβλημα υποσιτισμού που επηρεάζει μεγάλο μέρος του πληθυσμού, οι Παλαιστίνιοι στην Λωρίδα της Γάζας απειλούνται με αφανισμό

Το καλοκαίρι του 2014 το Ισραήλ εξαπολύει νέα χερσαία και αεροπορική επίθεση στη Λωρίδα της Γάζας. Οι συγκρούσεις σταματούν τον Αύγουστο με εκεχειρία, με μεσολάβηση της Αιγύπτου.

Τον Δεκέμβρη του 2017, ο Αμερικανός Πρόεδρος Ντ. Τραμπ αναγνωρίζει την Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσα του Ισραήλ και τον Γενάρη του 2020 παρουσιάζει το «όραμά» του για τη «συμφωνία του αιώνα» και δήθεν για την «επίλυση» του Παλαιστινιακού. Το σχέδιο Τραμπ αξιοποιήθηκε για να σπάσει και επίσημα η «απομόνωση» του Ισραήλ από τις αραβικές χώρες (πλην Αιγύπτου και Ιορδανίας, με τις οποίες είχε συμφωνίες εδώ και δεκαετίες).

Τον Σεπτέμβρη του 2020 υπογράφονται οι λεγόμενες «Συμφωνίες του Αβραάμ», του Ισραήλ με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν και αργότερα με το Μαρόκο και το Σουδάν. Αυτές οι ιμπεριαλιστικές συμφωνίες, μόνο στόχο την ειρήνη στην περιοχή δεν είχαν. Πραγματικός τους στόχος η κανονικοποίηση των σχέσεων μεταξύ των αραβικών κρατών του Κόλπου και του Ισραήλ, για να προχωρήσουν μια σειρά από σχέδια για οδούς μεταφοράς ενέργειας και εμπορευμάτων ανταγωνιστικών από αυτά της Κίνας.

Η αιφνιδιαστική μαζική επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτώβρη απέναντι στον στρατό κατοχής και τους παρακρατικούς εποίκους ήταν γενικότερα το αποτέλεσμα 75 χρόνων μαζικών διωγμών, εκτοπισμών, δολοφονιών, μιας αδιανόητης βαρβαρότητας σε βάρος ενός λαού, από ένα κράτος χωροφύλακα για

λογαριασμό των ΗΠΑ στην περιοχή. Όλα αυτά αποτέλεσαν, την καύσιμη ύλη για τις επιθέσεις στις 7 Οκτωβρίου.

Αυτή η επίθεση όμως σηματοδότησε και την έναρξη της γενοκτονικής εκστρατείας σε ολόκληρη την Γάζα, η οποία έχει κυριολεκτικά ισοπεδωθεί από τους καθημερινούς βομβαρδισμούς που συνεχίζονται μέχρι σήμερα, παράλληλα με την χερσαία επίθεση από εκατοντάδες χιλιάδες στρατιώτες μέσα στην Γάζα, παρά την προσωρινή εκεχειρία που είχε επιτευχθεί. Με πρόσχημα την “καταπολέμηση της τρομοκρατίας” έχουν καταστρέψει όλα σχεδόν τα νοσοκομεία, όχι γιατί δήθεν εκεί κρύβονται μαχητές της Χαμάς όπως ισχυρίζονται, αλλά για να διαλύσουν κάθε πιθανότητα επιβίωσης του λαού της Παλαιστίνης.

Οι νεκροί στην Γάζα είναι δεκάδες χιλιάδες και εκατοντάδες χιλιάδες οι τραυματίες, πέρα από τους δεκάδες χιλιάδες αγνοούμενους στα συντρίμμια, στην πλειοψηφία τους γυναίκες και παιδιά. Η Παλαιστινιακή Αντίσταση συνεχίζεται κάτω από φοβερά αντίξοες συνθήκες, την ώρα που το Ισραήλ επεκτείνει τις επιθέσεις σε Λίβανο, Συρία, Υεμένη και Ιράν, όπου στο έδαφος του σκότωσε τον ηγέτη της Χαμάς, οδηγώντας σε απρόβλεπτη κλιμάκωση τον πόλεμο και τη γενικότερη ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή.

Παράλληλα τορπιλίζουν κάθε προσπάθεια για ειρηνευτική συμφωνία, είτε με τις συνεχείς δολοφονικές επιδρομές, είτε βάζοντας απαράδεκτους όρους, με σκοπό να συνεχίσουν την επιχείρηση εξόντωσης του Παλαιστινιακού λαού και την κατοχή ακόμα και ολόκληρης της Γάζας.

Στόχος του Ισραήλ είναι η αναβάθμιση του ρόλου της αστικής του τάξης σε ολόκληρη την περιοχή, την ώρα που εκτιμά ότι η γεωγραφική του θέση μπορεί να αξιοποιηθεί ως κρίσιμος διαμετακομιστικός κόμβος εμπορευμάτων και ενέργειας από την Ασία στην Ευρώπη. Αυτό του τον στόχο προσπαθεί να τον επιβάλει είτε με τη βία και την ανοιχτή πολεμική επιθετικότητα, είτε με οικονομικές συμφωνίες τύπου “Αβραάμ”.

Η Ισραηλινή αστική τάξη εμπλέκεται άμεσα σε γεωστρατηγικές ανακατατάξεις που έχουν να κάνουν με ανταγωνιστικά σχέδια που προωθούν ξεχωριστές ιμπεριαλιστικές χώρες (Δρόμος του Μεταξιού ή Ινδικός εμπορικός δρόμος). Σχέδια τα οποία συγκρούονται πάνω στο δίκιο του Παλαιστινιακού λαού να έχει το δικό του κράτος. Το Ισραήλ, στην πράξη ακυρώνει την όποια λύση δύο κρατών και δεν θα διστάσει να προωθήσει τη γενοκτονία και τον εκτοπισμό ενός ολόκληρου λαού.

Ουκρανία

Ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί προέκταση των συνθηκών που προέκυψαν μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ και οι οποίες έχουν τραγικές συνέπειες για την εργατική τάξη σε όλο τον κόσμο. Η ανατροπή του σοσιαλισμού ήταν αυτή που προετοίμασε το έδαφος για αυτόν τον πόλεμο, στον οποίο χύνεται το αίμα δύο λαών που εργάστηκαν μαζί για δεκαετίες προκειμένου να οικοδομήσουν μια νέα κοινωνία σε σοσιαλιστικές βάσεις, που πολέμησαν δίπλα – δίπλα ενάντια στον φασισμό και τον γονάτισαν.

Ο σημαντικότερος παράγοντας που τροφοδοτεί τη σύγκρουση είναι η διαπάλη των καπιταλιστών για τη λεηλασία όλων των φυσικών πόρων και του πλούτου που παράγουν οι εργαζόμενοι. Η ρίζα αυτής της σύγκρουσης είναι οι ανταγωνισμοί και οι αντιφάσεις στο εσωτερικό συνολικά του ιμπεριαλιστικού συστήματος, που στην προκειμένη περίπτωση εκφράστηκαν με τη διεύρυνση του ΝΑΤΟ και της ΕΕ προς τα ανατολικά και την επιδίωξη της αστικής τάξης της Ρωσίας να συγκροτήσει στα εδάφη της πρώην ΕΣΣΔ νέες μορφές ενώσεων των καπιταλιστικών κρατών, π.χ. Οργανισμός της Συνθήκης Συλλογικής Ασφάλειας και Ευρασιατική Οικονομική Ένωση.

Η ρωσική πλευρά κατηγορεί τις ΗΠΑ ότι αθέτησαν τον λόγο τους για μη επέκταση του ΝΑΤΟ προς ανατολάς, όπως αυτός δόθηκε στη συνάντηση του 1990 Γκορμπατσόφ-Τζέιμς Μπέικερ, του τότε υπουργού εξωτερικών των ΗΠΑ. Το ΝΑΤΟ είχε πριν τη διάλυση της ΕΣΣΔ 16 μέλη, ενώ σήμερα έχει 30. Και τα 14 νέα μέλη προέρχονται από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες. Σειρά είχε πλέον ο στόχος για ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ.

Οι απόπειρες των ΗΠΑ, της ΕΕ και των συμμάχων τους να επιβάλουν τα δικά τους συμφέροντα στη διεθνή αρένα, έναντι της καπιταλιστικής Ρωσίας και των χωρών που την υποστηρίζουν, είναι μια διαπάλη που τα τελευταία τρία χρόνια, εκφράζεται με τη μορφή ενός ιμπεριαλιστικού πολέμου στην Ουκρανία. Ο πόλεμος διεξάγεται μεταξύ της ρωσικής αστικής τάξης και των συμμάχων της από τη μία πλευρά, και της ουκρανικής αστικής τάξης, των ΗΠΑ, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ από την άλλη πλευρά. Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός αφορά τις πρώτες ύλες, τις σπάνιες γαίες, τους ενεργειακούς πόρους, τη γεωστρατηγική σημασία και τους δρόμους μεταφοράς στην περιοχή. Η Ουκρανία ως σύνολο παραγωγικών δυνατοτήτων, πληθυσμού, γεωγραφικής θέσης είναι πολύτιμη για τις καπιταλιστικές ενώσεις που φτιάχνουν οι αστικές τάξεις για να πολλαπλασιάσουν τα κέρδη τους.

Ο έλεγχος των εδαφών και των θαλάσσιων ζωνών της Ουκρανίας (σε Αζοφική και Μαύρη Θάλασσα) παίζει σπουδαίο ρόλο τόσο στους ΝΑΤΟϊκούς σχεδιασμούς περικύκλωσης της Ρωσίας όσο και στους σχεδιασμούς της Ρωσίας για την πρόσβασή της προς την περιοχή των Βαλκανίων και της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Η Πορτοκαλί Επανάσταση του 2004.

Ο δεύτερος γύρος των προεδρικών εκλογών του 2004 στην Ουκρανία μεταξύ Γιανουκόβιτς και Γιουστσένκο οδήγησε στην Πορτοκαλί Επανάσταση, με κατηγορίες για νοθεία και ξένη παρέμβαση. Ο Γιουστσένκο τελικά επικράτησε και η χώρα ακολούθησε πορεία ένταξης στη Δύση, με έντονο αντιρωσικό εθνικισμό και αναθεώρηση του σοβιετικού παρελθόντος της Ουκρανίας. Ιδιαίτερη σημασία είχε η αναγνώριση του Στεπάν Μπαντέρα, συνεργάτη των Ναζί, ως εθνικού ήρωα. Το 2010, ο φιλορώσος Γιανουκόβιτς ανέλαβε εν τέλει την προεδρία και ανέστειλε την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Αυτό οδήγησε, το 2013, στη διακοπή των διαπραγματεύσεων ένταξης με την Ε.Ε. από την ουκρανική κυβέρνηση.

Τότε οι Δυτικοί άρχισαν πραξικοπηματικές διεργασίες ανατροπής του. Ξέσπασε ένα κίνημα στο Κίεβο, το οποίο διακήρυξε ότι στόχευε στην επιστροφή της Ουκρανίας στην ευρωπαϊκή της πορεία και την πάταξη της διαφθοράς. Ονομάστηκε «Ευρω-Μαϊντάν» (από το όνομα της ομώνυμης Πλατείας του Κιέβου που αποτέλεσε το κέντρο του). Το κίνημα αυτό σε μεγάλο βαθμό βρισκόταν κάτω από την καθοδήγηση της ουκρανικής Ακροδεξιάς και στηριζόταν από τις ΗΠΑ και την ΕΕ. Παράλληλα, διέθετε και στρατιωτικό βραχίονα, ο οποίος απαρτίστηκε από μέλη ακροδεξιών – νεοναζιστικών ομάδων και κομμάτων, τα οποία για καιρό εκπαιδεύονταν στην Ουκρανία και το εξωτερικό.

Οι διαδηλώσεις εξελίχθηκαν πολύ γρήγορα σε μάχες με την αστυνομία, καταλήψεις δημοσίων κτιρίων και αστυνομικών τμημάτων, απαλλοτρίωση του οπλισμού των δυνάμεων ασφαλείας, πογκρόμ κατά των αντιφρονούντων, στη βάση του δυτικού πραξικοπηματικού σχεδίου, που εν τέλη καρποφόρησε με την ανατροπή της κυβέρνησης Γιανούκοβιτς Την εξουσία ανέλαβε πραξικοπηματικό φιλοναζιστικό καθεστώς υποστηριζόμενο από ΗΠΑ-ΝΑΤΟ-ΕΕ, αρχικά με υπηρεσιακό «πρόεδρο» τον Τουρτσίνοφ και ακολούθως τον Πέτρο Ποροσένκο. Έτσι ξεκίνησε η προσπάθεια να δημιουργηθούν οι κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες προκειμένου να ενταχθεί και η Ουκρανία στο ΝΑΤΟ – θέμα που συζητιόταν από το 2008.

Ως αντίδραση στον ακροδεξιό και αντιρωσικό χαρακτήρα του Μαϊντάν, αναπτύχθηκε το Αντι-Μαϊντάν, κυρίως σε περιοχές με ρωσόφωνο πληθυσμό, όπως η Οδησσός. Στις 2 Μαΐου 2014, μέλη του

νεοναζιστικού Δεξιού Τομέα και των Ταγμάτων Αζόφ, που αξιοποιήθηκαν από την αστική τάξη της Ουκρανίας που επεδίωκε πρόσδεση στο δυτικό στρατόπεδο, επιτέθηκαν σε αντικυβερνητικές δυνάμεις στην Οδησσό. Ακολούθησαν σφοδρές συγκρούσεις και εγκλήματα μέσα στο Κτίριο των Συνδικάτων. Εκεί διαπράχθηκαν αποτρόπαιες πράξεις βίας και δολοφονίες, με αποκορύφωμα το κάψιμο του κτηρίου και το θάνατο πέραν των 100 συνδικαλιστών.

Τόσο από την προσωρινή Κυβέρνηση του Τουρτσίνοφ όσο και των Ποροσένκο και Ζελένσκι που τον διαδέχθηκαν, ακολούθησε μια περίοδος λευκής τρομοκρατίας, η οποία διαρκεί έως και σήμερα. Κάθε προοδευτική φωνή, για τα δεδομένα του ουκρανικού κράτους, φιμώνεται, οργανώσεις και κόμματα κομμουνιστικής αναφοράς τίθενται εκτός νόμου, το λαϊκό και εργατικό κίνημα έχουν μπει στο στόχαστρο. Ταυτόχρονα, οι ανισότητες οξύνονται, με τους Ουκρανούς καπιταλιστές να γίνονται πλουσιότεροι στη διάρκεια της οκταετίας, σε βάρος της πλειοψηφίας του ουκρανικού λαού.

Η Ρωσία, αξιοποίησε το κλίμα εμφυλίου πολέμου, κατέλαβε και ενσωμάτωσε την Κριμαία στη Ρωσική Ομοσπονδία με τη διενέργεια δημοψηφίσματος το 2014. Επίσης απέκοψε και τα 3/4 της ΑΟΖ που είχε η Ουκρανία στην Αζοφική και στη Μαύρη Θάλασσα. Την ίδια στιγμή προκλήθηκε αντίδραση στις ρωσόφωνες περιοχές της ανατολικής και νοτιοανατολικής Ουκρανίας (το 30% του πληθυσμού της Ουκρανίας είναι Ρωσόφωνοι) ειδικότερα στην περιοχή του Ντονμπάς, με εξεγέρσεις και με τη συντριπτική πλειοψηφία να τοποθετείται υπέρ της ανεξαρτησίας τους από την Ουκρανία. Ίδρυσαν τις λεγόμενες «Λαϊκές Δημοκρατίες» του Ντονιέτσκ και του Λουχάνσκ, οι οποίες παρά την ονομασία, ουσιαστικά ήταν αστικά καθεστώτα, πλήρως ελεγχόμενα από τους ντόπιους επιχειρηματίες και το ρωσικό αστικό κράτος.

Οι δυνάμεις αυτών των «ΛΔ», στηριζόμενες και από τη Ρωσία, ήρθαν σε ένοπλη αντιπαράθεση με τις ένοπλες δυνάμεις του αντιδραστικού καθεστώτος που επικράτησε στο Κίεβο, χωρίς να καταφέρουν να ελέγξουν όλο το έδαφος των διοικητικών συνόρων που είχαν αυτές οι περιοχές στο πλαίσιο της ενιαίας Ουκρανίας.

Στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας έγιναν διάφορες προσπάθειες προκειμένου να επιτευχθεί κάποιου είδους συμφωνία για να διευθετηθεί το πρόβλημα. Μέσα από αυτές τις προσπάθειες προέκυψαν δυο διεθνείς συμφωνίες, οι Μινσκ Ι και Μινσκ ΙΙ, το 2014 και 2015 αντίστοιχα, οι οποίες όμως ουδέποτε εφαρμόστηκαν και κατέρρευσαν. Οι συμφωνίες αυτές προέβλεπαν εκτεταμένη αυτονομία στις ρωσόφωνες περιοχές του Ντονέτσκ και Λουχάνσκ. Αποδεικνύεται έτσι ότι οι όποιες συμφωνίες εντός του ιμπεριαλιστικού συστήματος για εκεχειρία ή “ειρήνευση” είναι προσωρινές και με το πιστόλι στον κρόταφο, αφού οι αστικές τάξεις προετοιμάζονται για τον επόμενο γύρο της αντιπαράθεσης.

Η ουκρανική κυβέρνηση υπέσκαψε τις συμφωνίες αυτές, αξιοποιώντας τον χρόνο για να εξοπλιστεί καλύτερα με τη βοήθεια της Δύσης και εξαπολύοντας τους νεοναζιστικά τάγματα θανάτου (Τάγμα Αζόφ, Δεξιός Τομέας κ.α.) ενάντια στις ρωσόφωνες επαρχίες. Από την άλλη, οι ντόπιοι καπιταλιστές και η ρωσική αστική τάξη, που είχε το πάνω χέρι στις λεγόμενες «ΛΔ», ξεκαθάριζαν το ίδιο διάστημα, τις γραμμές των ένοπλων ομάδων αυτοάμυνας του Ντονμπάς από κάθε μη ελεγχόμενο από αυτούς στοιχείο.

Η ουκρανική κυβέρνηση ξεκίνησε έναν αιματηρό «εμφύλιο» πόλεμο ενάντια σε αυτές τις περιοχές που διήρκεσε 8 χρόνια (από το 2014 μέχρι την ρωσική εισβολή) με τους νεκρούς να φτάνουν τις 15.000.

Τον Φλεβάρη του 2022 η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία, στο όνομα της «προστασίας» των πληθυσμών του Ντονμπάς. Επιχείρησε να ρίξει την κυβέρνηση Ζελένσκι και να καταλάβει το Κίεβο, αλλά χωρίς επιτυχία. Μετά από αυτή την αποτυχία επικεντρώθηκε στη μάχη στα ανατολικά και νότια

της Ουκρανίας με αποτέλεσμα τεράστια εδάφη να έχουν περάσει σε ρωσικό έλεγχο. Το ρωσικό κράτος έχει δηλώσει πως στόχος του είναι να καταλάβει την ανατολική, νοτιοανατολική και νότια Ουκρανία.

Ο πόλεμος είναι άδικος και από τις δύο πλευρές, είναι ιμπεριαλιστικός, γιατί στο τιμόνι της εξουσίας και στις δύο πλευρές βρίσκεται η αστική τάξη της Ρωσίας και της Ουκρανίας. Ο πόλεμος γίνεται για τα συμφέροντα των αστικών τάξεων αυτών των δύο χωρών και των συμμάχων τους, για τα γεωστρατηγικά τους οφέλη και για αναβάθμιση της θέσης των δικών τους μονοπωλίων. Αυτή την στιγμή, στο έδαφος της Ουκρανίας εξελίσσεται ένας πόλεμος ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και τη Ρωσία, με στοιχεία παγκοσμιοποίησης. Αν η Ουκρανία ήταν μόνη της απέναντι στη Ρωσία, θα κατέρρεε σε λίγες ημέρες ή βδομάδες.

Αυτό που επιτρέπει στην Ουκρανία να πολεμά είναι η στήριξη που έχει από τη Δύση και το γεγονός ότι δέχεται τεράστιες ποσότητες οπλισμού – τις μεγαλύτερες ποσότητες όπλων που έχουν μεταφερθεί σε οποιαδήποτε άλλη φάση, παγκόσμια, από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία το 2022, οι Σύμμαχοι έχουν παράσχει περίπου 40 δισ. ευρώ τον χρόνο ως στρατιωτική βοήθεια στην Ουκρανία.

Από την άλλη και η Ρωσία αντίστοιχα δεν είναι μόνη της. Έχει τη στήριξη της Κίνας, του Ιράν και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κορέας. Η συμμαχία της Κίνας με τη Ρωσία είναι ο δεύτερος ισχυρότερος πόλος που αναπτύσσεται στον πλανήτη πέρα από το Δυτικό μπλοκ των ΗΠΑ, ΕΕ, ΝΑΤΟ.

Αυτός ο άδικος πόλεμος μεταξύ της ιμπεριαλιστικής Ρωσίας και του καθεστώτος του Κιέβου ως πληρεξούσιου των ιμπεριαλιστών των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ, δεν έχει μόνο επίδικο την Ουκρανία και τον έλεγχό της, αλλά συνδέεται με παγκόσμια διακυβεύματα. Η Ρωσία αμφισβητεί στην πράξη και στρατιωτικά μια υπερεικοσιπενταετή πορεία ΝΑΤΟϊκής περικύκλωσής της, και διεκδικεί «μια νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας» στην Ευρώπη.

Οι ΗΠΑ, ΝΑΤΟ και ΕΕ, θεωρώντας μη άμεσα εφικτή την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ, γιατί κάτι τέτοιο θα έκανε εκρηκτική τη σύγκρουσή τους με τη Ρωσία, επεδίωξαν με άλλη οδό τη στενότερη πρόσδεσή της στους μηχανισμούς του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, υιοθετώντας στη σύνοδο των G7, στο περιθώριο της συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στο Βίλνιους, τον Ιούλη του 2023, την απόφαση για τις λεγόμενες «μακροπρόθεσμες εγγυήσεις ασφαλείας», η οποία περιλαμβάνει μια σειρά στρατιωτικών και οικονομικών μέτρων για την μακρόχρονη στήριξη του ουκρανικού καθεστώτος από το ΝΑΤΟ και τα κράτη της Δύσης.

Η απόφαση προβλέπει τη συνέχιση των οικονομικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Την παροχή στο ουκρανικό καθεστώς μεγάλων ποσοτήτων αναβαθμισμένων δυτικών όπλων. Την ενίσχυση της στρατιωτικής βιομηχανίας της Ουκρανίας για παραγωγή δυτικών εξοπλισμών που συμπεριλαμβάνει και τη δημιουργία μονάδων κολοσσιαίων πολεμικών βιομηχανιών της Δύσης μέσα στην Ουκρανία. Την εκπαίδευση των ουκρανικών στρατευμάτων από δυτικά κράτη. Τη διάθεση δυτικών κεφαλαίων για τη δημοσιονομική και την επενδυτική στήριξη της ουκρανικής οικονομίας. Την κατάσχεση ρωσικών «παγωμένων» κεφαλαίων που ήταν τοποθετημένα στη Δύση για τη χρηματοδότηση του ουκρανικού καθεστώτος. Με τον ίδιο στόχο, της δυτικής απορρόφησης της Ουκρανίας, η ΕΕ έλαβε απόφαση να ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις με το Κίεβο.

Τη χρονιά που πέρασε, ΗΠΑ και ΝΑΤΟ διεύρυναν τη στρατιωτική περικύκλωση της Ρωσίας με την ένταξη της Φινλανδίας και της Σουηδίας στο ΝΑΤΟ και την υπογραφή «αμυντικών συμφωνιών συνεργασίας» με τις Σκανδιναβικές χώρες που δίνουν πρόσβαση στον αμερικάνικο στρατό σε στρατιωτικές εγκαταστάσεις σε αυτές τις χώρες.

Από την πλευρά της, η Ρωσία προχώρησε και αυτή σε αντίρροπες κινήσεις για να ενισχύσει το πολεμικό μέτωπό της σε μια προοπτική ότι η σύγκρουσή της με τη Δύση θα έχει διάρκεια. Υπερδιπλασίασε τις αμυντικές δαπάνες της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Αναδιαμόρφωσε τα επιχειρησιακά σχέδια των δυνάμεών της, πολλαπλασίασε τους εξοπλισμούς της με την αύξηση της εγχώριας παραγωγής τους και με εισαγωγές όπλων και πρόσθεσε στο ανθρώπινο στρατιωτικό δυναμικό της περίπου μισό εκατομμύριο άνδρες. . Ανέστειλε, επίσης, την επικύρωση της Συνθήκης για την Πλήρη Απαγόρευση των Πυρηνικών Δοκιμών (CTBT), την οποία δεν έχουν επικυρώσει οι ΗΠΑ, και ο Πούτιν ανακοίνωσε ότι αναβαθμίζει το πυρηνικό οπλοστάσιό της, αναθεωρώντας ταυτόχρονα το πυρηνικό της δόγμα.

Δεν θα πρέπει όμως να αποκλείουμε και τα παζάρια για πρόσκαιρους συμβιβασμούς. Όχι γιατί οι ιμπεριαλιστές νοιάζονται για τη σφαγή που εκτυλίσσεται. Ούτε γιατί ο ένας ή ο άλλος ηγέτης είναι περιστέρια της ειρήνης. Αλλά γιατί όλοι τους προετοιμάζονται για την επόμενη φάση της ακόμα πιο άγριας αντιπαράθεσης και γι’ αυτό πρέπει να αναδιατάξουν τις δυνάμεις τους. Αυτά τα παζάρια και η επιθυμία αναδιάταξης συνδέονται με την συζήτηση που αναπτύσσεται τον τελευταίο καιρό σχετικά με τις ΗΠΑ και την Γροιλανδία και τον έλεγχο του Αρκτικού Κύκλου, ή τις εντάσεις γύρω από το μέλλον της Ταιβάν και τον έλεγχο της Νότιας Σινικής θάλασσας, που ενδεχομένως να οδηγήσουν σε ανάφλεξη νέων μετώπων.

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κυπριακής αστικής τάξης στις συγκρούσεις

Για την ΕΕ:

Η ΕΕ ως ένας διακρατικός ιμπεριαλιστικός οργανισμός συμμετέχει ενεργά στο ξαναμοίρασμα του κόσμου μέσω των ιμπεριαλιστικών πολέμων και επεμβάσεων. Η ΕΕ εκφράζει τα κοινά στρατηγικά συμφέροντα των καπιταλιστικών κρατών-μελών της, έχει ως κίνητρο και στόχο τη μεγέθυνση των μονοπωλίων τους σε συνθήκες όξυνσης του ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού με άλλα κέντρα (όπως με την καπιταλιστική Κίνα, την καπιταλιστική Ρωσία, αλλά και τις ΗΠΑ) και σε συνθήκες οικονομικής κρίσης που αναπόφευκτα φέρνουν και ανακατατάξεις στο διεθνή συσχετισμό δυνάμεων. Ταυτόχρονα, μέσα στην ΕΕ, οι ενδοκαπιταλιστικοί ανταγωνισμοί των ισχυρών κρατών που έχουν την πρωτοκαθεδρία εντείνονται.

Τα τελευταία χρόνια έχει επικεντρωθεί στο Ουκρανικό ζήτημα, συμμετέχοντας όμως και σε άλλες συγκρούσεις, όπως στην Παλαιστίνη, στην Υεμένη, στο Σαχέλ της Αφρικής. Συγκεκριμένα στο πρόγραμμα της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα στον κόσμο, συντονίζει ναυτικές παρουσίες στον κόλπο της Γουινέας, στον Βορειοδυτικό Ινδικό Ωκεανό, ενώ με το πρόγραμμα European Union’s Naval Force (EUNAVFOR) διασφαλίζει την «ασφάλεια» των θαλασσών στην Μεσόγειο, Ερυθρά Θάλασσά, στον Κόλπο του Άντεν και στον Περσικό Κόλπο. Διατηρεί στρατιωτική παρουσία στις χώρες του Σαχέλ, στην Μοζαμβίκη, στην Σομαλία, στην Μολδαβία, στην Βοσνία-Ερζεγοβίνη, και στην Ουκρανία. Έχει εγκαθιδρύσει προγράμματα ελεγχόμενης ασφάλειας, χωρίς την παρουσία στρατού, σε μια σειρά χώρες όπως η Αρμενία, η Γεωργία, η Λιβύη, η Παλαιστίνη και το Ιράκ. Σαφώς όμως επεμβαίνει και σε άλλες χώρες είτε παρακινώντας πραξικοπήματα για έλεγχο επιρροής τέτοιων χωρών όπως σε Συρία, Λίβανο, σε άλλες χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής. Μέσω των μηχανισμών αυτών, παρέχουν στα μονοπώλια πρόσβαση για τον έλεγχο σημαντικών πόρων και υποδομών των χωρών αυτών. Περαιτέρω ναυτική παρουσία σχεδιάζεται σε σύμπλευση με το ΝΑΤΟ και στις περιοχές ανοικτά της Κίνας. Η ΕΕ ως στρατηγικός συνεργάτης του Ισραήλ σε θέματα ενέργειας στηρίζει ενεργά την γενοκτονία σε βάρος του Παλαιστινιακού λαού.

Μετά τις τελευταίες εξελίξεις στο δυτικό στρατόπεδο και την ανοιχτή διαφωνία ΗΠΑ με Βρετανία, Γαλλία αλλά και της Ουκρανικής κυβέρνησης για τις επόμενες κινήσεις όσον αφορά τον πόλεμο στην

Ουκρανία, η Ευρωπαϊκή Ένωση βαδίζει με πλήρη ένταση προς μια νέα φάση στρατιωτικοποίησης και πολεμικής προετοιμασίας. Αυτό δείχνει η πρόθεση για περισσότερη αυτονομία στη διεθνή σκακιέρα με τις αποφάσεις να ενισχύσει ακόμα περισσότερο την επιθετική της φύση ως ιμπεριαλιστικός συνασπισμός που υπηρετεί τα συμφέροντα του ευρωπαϊκού κεφαλαίου.

Το σχέδιο «ReArm Europe» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στρατιωτικές δαπάνες που αγγίζουν τα 800 δισ. ευρώ, σηματοδοτεί την περαιτέρω όξυνση των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, καθώς η ΕΕ προσβλέπει σε στρατιωτική αναβάθμιση για να εξασφαλίσει τα συμφέροντα των μονοπωλίων της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη ξοδέψει 50 δις. Ευρώ σε στρατιωτικές δαπάνες για την Ουκρανία, και γύρω στα 120 δις. Ευρώ σε οικονομική βοήθεια. Στα ίδια πλαίσια οι δαπάνες για την περιοχή του Σαχέλ ανέρχονται στα 8 δις. Ευρώ. Η απόφαση για απελευθέρωση των στρατιωτικών δαπανών από τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, οι τεράστιες επενδύσεις στην πολεμική βιομηχανία και η ενίσχυση της στρατιωτικής κινητικότητας και ετοιμότητας των κρατών-μελών συνιστούν άμεση προετοιμασία για νέες επεμβάσεις και πολέμους. Η ΕΕ και τα κράτη-μέλη της, από κοινού με το ΝΑΤΟ παρά τις επιμέρους διαφωνίες, κλιμακώνουν την ιμπεριαλιστική αντιπαράθεση με τη Ρωσία και προετοιμάζουν νέα πεδία σύγκρουσης για τον έλεγχο των αγορών και των ενεργειακών πόρων.

Επιπρόσθετα, η ΕΕ θα ξοδέψει 70 δις. Ευρώ για την στρατιωτική κινητικότητα. Σκοπός του νέου στρατηγικού σχεδίου δράσης είναι η ταχεία μετακίνηση των στρατιωτικών εξοπλισμών, προσωπικού και οχημάτων μέσω της αναβάθμισης των συγκοινωνιών (σιδηρόδρομων, αεροδρόμιων, λιμανιών, οδικού δικτύου), έτσι ώστε οι στρατιωτικές δυνάμεις των κρατών-μελών να επεμβαίνουν έγκαιρα σε περίπτωση ιμπεριαλιστικών πολέμων στα σύνορα της ΕΕ ή και ακόμα εντός χωρών της ΕΕ, αν απειλείται η κυριαρχία της αστικής τάξης μιας χώρας.

Για την κυπριακή αστική τάξη:

Η κυπριακή αστική τάξη είναι ιμπεριαλιστική αστική τάξη, όχι μόνο γιατί εκφράζει ανοιχτά την επιθετικότητά της απέναντι σε άλλους λαούς με την εξωτερική της πολιτική, αλλά επειδή οι καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής που επικρατούν βρίσκονται στο μονοπωλιακό τους στάδιο, στο ιμπεριαλιστικό. Η Κύπρος είναι αναπόσπαστο κομμάτι του παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού συστήματος και καταμερισμού εργασίας, συμμετέχει ενεργά στην ιμπεριαλιστική λεία, χωρίς όμως να είναι στις ψηλές θέσεις, με ισχυρές ανισότιμες αλληλεξαρτήσεις από τις ΗΠΑ και την ΕΕ.

Προφανώς δεν είναι όλα τα κράτη της Γης ίδια και όμοια και με την ίδια ισχύ. Όμως όλα τα κράτη που βρίσκονται στο στάδιο του μονοπωλιακού καπιταλισμού και είναι ενταγμένα στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα, ανεξαρτήτως της θέσης τους σε αυτό, έχουν τα ίδια ενιαία χαρακτηριστικά.

Όλες τις προηγούμενες δεκαετίες, η κυπριακή οικονομία και το ΑΕΠ αναπτυσσόταν με ταχύτερους ρυθμούς απ’ ότι ο μέσος όρος των κρατών-μελών, τόσο της Ευρωζώνης όσο και συνολικά της ΕΕ, με μικρή εξαίρεση τα χρόνια της κρίσης 2011-2014.[17] Αυτό συνέτεινε στο να μειωθεί η οικονομική ψαλίδα με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες της ΕΕ, να αναβαθμιστεί ο ρόλος και η θέση της πολιτικό-οικονομικά, ανοίγοντας την όρεξη στα πιο δυναμικά τμήματα της κυπριακής αστικής τάξης για περισσότερη ενίσχυση της κερδοφορίας τους.

Η κυπριακή αστική τάξη εξάγει κεφάλαιο με τις άμεσες ξένες επενδύσεις από την Κύπρο να φτάνουν τα 367 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021, και το εισόδημα από ΑΞΕ να ανεβαίνει στα 20.75 δισεκατομμύρια ευρώ.[18] Μεγάλες μετοχικές εταιρείες κυριαρχούν στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας. Στον κατασκευαστικό τομέα (με δραστηριότητα και στο εξωτερικό), στον τομέα της ναυτιλίας, στις υπηρεσίες (ελεγκτικά και δικηγορικά γραφεία, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τουρισμό), στη βιομηχανία (π.χ.)τροφίμων και ποτών, στο εμπόριο και στην εφοδιαστική αλυσίδα

(logistics).

Η ίδια η επιλογή της αστικής τάξης της Κύπρου για ένταξη της στην ιμπεριαλιστική συμμαχία της ΕΕ αποδεικνύει την πρόθεση της για αναβάθμιση της θέσης της στο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Η διαδικασία νομοθετικής εναρμόνισης για την τελική ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ το 2004, καθώς και της διαδικασίας ενσωμάτωσης της χώρας το 2008 στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και στο «Ευρωσύστημα», η συμμετοχή στις αναδιαρθρώσεις της ΕΕ, σήμανε τη βαθύτερη, οργανική ενσωμάτωση της Κύπρου στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα. Το πιο δυναμικό τμήμα της κυπριακής αστικής τάξης επωφελήθηκε από την ένταξη στην ΕΕ και το πιο ευνοϊκό φορολογικό και νομικό πλαίσιο.

Η αστική τάξη της Κύπρου επιδιώκει να εμπλακεί περαιτέρω στις εστίες πολέμων τόσο στην Ανατολική Μεσόγειο όσο και στο Ουκρανικό, επιδιώκοντας να καρπωθεί οφέλη. Γι’αυτό φαίνεται να υιοθετεί πλήρως την στρατηγική στροφή της ΕΕ στην πολεμική οικονομία ως ένα πεδίο κερδοφορίας που θα διατηρήσει στον «αναπνευστήρα» την καπιταλιστική ανάπτυξη. Η ευθυγράμμιση της αστικής τάξης σε αυτά τα πλαίσια αποτυπώνεται στις πρωτοβουλίες βιομηχάνων, δημόσιων πανεπιστημίων και ευρύτερα του ίδιου του αστικού κράτους και των κομμάτων να κινηθούν με πιο γοργούς ρυθμούς στην ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας, αντλώντας κονδύλια από το πολεμοκάπηλο σχέδιο ReArm Europe. Ήδη η τάση ανάπτυξης αυτής της βιομηχανίας επιβεβαιώνεται από δηλώσεις ότι ο αριθμός των κυπριακών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην πολεμική βιομηχανία αυξήθηκε σε περίπου 30, ενώ αρχικά ήταν μόλις 2-3, και ότι τα έσοδα από κυπριακές εταιρείες πολεμικής βιομηχανίας ανέρχονται στα €40 εκ. Στην Κύπρο δραστηριοποιούνται εδώ και χρόνια εταιρείες κατασκευής στρατιωτικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones) με πελάτες ανά την υφήλιο.[19]

Η συμμετοχή της Κύπρου στην ΕΕ, οι στρατηγικές διμερείς συμφωνίες με ΗΠΑ, Βρετανία, Ισραήλ, Γαλλία και Ιταλία (στρατιωτικές βάσεις, εξόρυξη και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, παροχή στρατιωτικών διευκολύνσεων σε ασφάλεια και εκπαίδευση) δίνει τη δυνατότητα στην αστική ολιγαρχία να εδραιώσει την πολιτική και οικονομική της εξουσία και της δίνεται η δυνατότητα να ξεδιπλώνει τις στοχεύσεις της με πιο μεγάλη ευκολία.

Οι διμερείς σχέσεις Ισραήλ-Κύπρου τα τελευταία χρόνια έχουν ενισχυθεί. Στην προσπάθεια εξόρυξης υδρογονανθράκων μέσα από τα κοιτάσματα της Κυπριακής ΑΟΖ, μεταφοράς φυσικού αερίου στην ΕΕ με τον αγωγό East Med Pipeline και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με το υποθαλάσσιο έργο Great Sea Interconnector, οι αστικές τάξεις Κύπρου και Ισραήλ θέτουν κοινούς στρατηγικούς στόχους. Πέρα από τα θέματα ενέργειας έχουν αναπτυχθεί και μνημόνια συνεργασίας σε θέματα έρευνας για την από κοινού ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών, των προηγμένων υλικών, της αγροδιατροφής, των θαλάσσιων και ναυτιλιακών συστημάτων, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις διαστημικές τεχνολογίες, την υγεία και το περιβάλλον.[20] Ήδη στην Κύπρο δραστηριοποιούνται αρκετές εταιρείες Ισραηλινών συμφερόντων όπως στον τομέα της υγείας, των κατασκευών, μονάδων αφαλάτωσης, εταιρίες πώλησης και παροχής λογισμικών προγραμμάτων και ενέργειας.[21] Επιπρόσθετα, αρκετές επενδύσεις δισεκατομμυρίων βρίσκονται στα σκαριά από Ισραηλινούς επενδυτές.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα ήταν αδύνατο να μην υπάρχουν στρατιωτικές συνεργασίες μεταξύ των δύο χωρών στα πλαίσια διασφάλισης της κερδοφορίας των επενδύσεων αλλά και στην επιθετικότητα των αστικών τάξεων προς τις αστικές τάξεις άλλων χωρών. Αποτελεί επιβεβαίωση της σταθερής αναβάθμισης της στρατιωτικής συνεργασίας μεταξύ των αστικών τάξεων των δύο χωρών η διεξαγωγή της μεγάλης κλίμακας διακλαδική άσκηση «ΑΓΑΠΗΝΩΡ» και την άσκηση αεράμυνας «ΙΑΣΩΝ», όσο και η συζήτηση για την αγορά στρατιωτικού εξοπλισμού όπως το ‘Iron Dome’.

Δεν είναι η πρώτη φορά που η Κύπρος εμπλέκεται σε πολεμικές συγκρούσεις στην περιοχή, καθώς έχει αποτελέσει πλατφόρμα εξυπηρέτησης ιμπεριαλιστικών δυνάμεων και κατά τις επιχειρήσεις στη Συρία, αλλά και στο Ιράκ παλιότερα.

Είναι πάνω σε αυτό το έδαφος που σήμερα η αστική τάξη της Κύπρου έχει δείξει έμπρακτα την στήριξή της στην γενοκτονία του Παλαιστινιακού λαού από το κράτος του Ισραήλ, τόσο με δηλώσεις στήριξης, όπως επίσης και οι διευκολύνσεις που παρέχει το κυπριακό κράτος στο Ισραήλ, με την χρησιμοποίηση αεροδρομίων και λιμανιών, με τις πολεμικές ασκήσεις του Ισραηλινού στρατού σε κυπριακό έδαφος, με κοινές στρατιωτικές ασκήσεις Κύπρου – Ισραήλ, με στελέχη του κυπριακού στρατού να εκπαιδεύονται από το Ισραήλ βάσει επίσημων συμφωνιών.

Οι βλέψεις τις κυπριακής αστικής τάξης για αναβάθμιση της γεωπολιτικής και οικονομικής της θέσης εκφράζονται και με την παραδοχή του Προέδρου Χριστοδουλίδη για στόχο ένταξης στο ΝΑΤΟ. Η εγκαινίαση στρατηγικού διαλόγου Κύπρου-ΗΠΑ τον περασμένο Οκτώβρη, κομμάτι των οποίων αποτελεί η απόκτηση από τις ΗΠΑ δικών τους εγκαταστάσεων εντός του ΚΕΝ Λάρνακας και της Βάσης στο Μαρί αλλά και η ένταξη της Κύπρου σε στρατιωτικά συνεκπαιδευτικά προγράμματα του ΝΑΤΟ, φανερώνουν την επιθετικότητα του κυπριακού κεφαλαίου ενάντια σε άλλους λαούς. Αυτή την επιθετικότητα την έδειξε στη γενοκτονία στην Παλαιστίνη, στο ρόλο στις επιθέσεις των ιμπεριαλιστών στην Υεμένη και στα πανηγύρια για την επικράτηση των τζιχαντιστών στην Συρία.

Η Κυπριακή αστική τάξη πέρα από τις διευκολύνσεις που έδωσε στους Αμερικανοβρετανούς για τις επιθέσεις στους Χούθι, συμμετέχει και στο Ευρωπαϊκό στρατιωτικό πρόγραμμα ASPIDES για έλεγχο του εμπορίου στην Ερυθρά θάλασσα, τόσο με την διάθεση ανθρώπινου δυναμικού, όσο και με την παραχώρηση διευκολύνσεων λόγω γεωγραφικής εγγύτητας με την Ερυθρά Θάλασσα ως προς λογιστικές και διοικητικές προεκτάσεις (ασφαλής κατάπλους, ελλιμενισμός, συντήρηση) της επιχείρησης όσο και σε σχέση με την ιδιότητα τους ως ασφαλείς λιμένες στο υποσύστημα της ανατολικής Μεσογείου.[22]

Η στάση της Κυπριακής κυβέρνησης στην επικράτηση του τζιχαντιστικού καθεστώτος στην Συρία καταδεικνύει την πρόθεση της για μερίδιο από τη λεία από τα ιμπεριαλιστικά παζάρια για διαμελισμό της Συρίας και τη βολιδοσκόπηση προθέσεων και σχεδίων για τις επενδύσεις της ανοικοδόμησης της χώρας, παρά την επικείμενη συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και Συρίας για καθορισμό ΑΟΖ παραβλέποντας την Κυπριακή Δημοκρατία.

Τα πιο πάνω είναι συνδεδεμένα και με τον Ινδικό δρόμο μεταφοράς ενέργειας και εμπορευμάτων (IMEC) που συνδέει και την Κύπρο. Στο πλαίσιο της αντιπαράθεσης μεταξύ ΗΠΑ-Κίνας, ο ινδικός δρόμος παρουσιάζεται σαν εναλλακτική μεταφοράς εμπορευμάτων από την Ασία στην Ευρώπη, συνδέοντας την Ινδία, Κατάρ, Σαουδική Αραβία, Ιορδανία, Ισραήλ, Κύπρο και Ελλάδα.

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει άμεση εμπλοκή και στον πόλεμο στην Ουκρανία. Παρά το αρχικό μούδιασμα με την έναρξη του πολέμου, λόγω των ρωσικών κεφαλαίων που επενδύθηκαν στην Κύπρο, η μετέπειτα στάση της Κυπριακής αστικής τάξης με την υπερψήφιση των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, έδειξε πλήρη στρατηγική σύμπλευση της Κύπρου με το Ευρωατλαντικό στρατόπεδο. Επιπρόσθετα, για να ξεπληρώσει την άρση του εμπάργκο από του Αμερικάνους έδειξε πρόθυμη να αποστείλει οπλικά συστήματα ρωσικής κατασκευής στην Ουκρανία.[23] Μέσω του «Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης» έχει συνεισφέρει από το 2021 μέχρι το 2024 €5,5 εκατομμύρια ευρώ εκ των οποίων τα €3 εκατομμύρια ευρώ έχουν διατεθεί για στρατιωτικές αποστολές της ΕΕ. Έχει εφαρμόσει όλες τις κυρώσεις που επέβαλε η ΕΕ προς την Ρωσία. Η κυπριακή αστική τάξη στα πλαίσια του σχεδιασμού της ΕΕ για απεξάρτηση από το φυσικό αέριο της Ρωσίας βλέπει ευκαιρίες για ανάδειξη της Κύπρου ως ενεργειακό κόμβο μεταφοράς εμπορευμάτων, βάζοντας σε επικίνδυνα μονοπάτια τον λαό μας.

Όλα τα πιο πάνω και η πιο έντονη και ενεργή διασύνδεση της Κύπρου με τα ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα, στην προσπάθεια ενεργούς αναβάθμισης της θέσης της κυπριακής αστικής τάξης, δεν συνιστούν παράγοντα ασφάλειας για το λαό μας, το αντίθετο. Καθιστούν τη χώρα στόχο αντιποίνων με μόνιμο χαμένο το λαό μας. Όπως επίσης και το ξεπούλημα του λαϊκού πλούτου που στο τέλος καταλήγει να ξεπουλά και την ίδια την αξιοπρέπεια του λαού.

[17] https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?end=2024&locations=CY-XC-EU&start=1980.

[18] Central Bank of Cyprus, Foreign Direct Investment Report, 2021, https://www.centralbank.cy/images/media/pdf/FDI%20report%202021_FINAL0001.pdf

[19] https://www.philenews.com/oikonomia/kypros/article/1590069/ethniki-froura-dokimase-se-kipriaka-opla-e40-ekat-ta-esoda-apo-tin-amintiki-viomichania/; https://reporter.com.cy/article/2022/2/19/45687/drones-made-in-cyprus-ta-stratiotika-uav-pou-apogeionontai-apo-te-lemeso/

[20] https://www.research.org.cy/diakratiki-kyprou-israil/

[21] https://inbusinessnews.reporter.com.cy/article/2020/12/16/378856/oi-megales-israelines-ependuseis-sten-kupro/

[22] https://www.kathimerini.com.cy/gr/oikonomiki/naytilia/aspides-me-kypriako-apotypoma-gia-tin-prostasia-tis-naytilias

[23] https://www.pronews.gr/amyna-asfaleia/enoples-sygkroyseis/i-kypros-paraxorei-stin-oukrania-ta-rosikis-kataskeyis-oplika-systimata-tis-ethnofrouras-diloseis-tou-kyvernitikou-ekrposopou/

Η κατεύθυνση και η στόχευση της πάλης μας

Έγραφε ο Λένιν το μακρινό 1915: «Φανταστείτε ότι ένας δουλοκτήτης που έχει 100 δούλους, πολεμάει μ΄ έναν δουλοκτήτη που έχει 200 δούλους, για ένα πιο «δίκαιο» ξαναμοίρασμα των δούλων. Η χρησιμοποίηση σε μία τέτοια περίπτωση της έννοιας «αμυντικός» πόλεμος ή «υπεράσπιση της πατρίδας» θα σήμαινε καθαρή εξαπάτηση του απλού λαού, του μικροαστού, του αμόρφωτου ανθρώπου από τους επιτήδειους δουλοκτήτες. Έτσι ακριβώς εξαπατά τους λαούς η σημερινή, η ιμπεριαλιστική αστική τάξη με την «εθνική» ιδεολογία και με την έννοια «υπεράσπιση της πατρίδας» στον σημερινό πόλεμο που γίνεται ανάμεσα σε δουλοκτήτες για την εδραίωση και το δυνάμωμα της δουλείας.»

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα Ιμπεριαλιστικού πολέμου που ανέδειξε και την ιδεολογική σύγχυση, που δυστυχώς επικρατεί στο διεθνές κομμουνιστικό κίνημα. Κάποια κόμματα υιοθέτησαν πλήρως το αφήγημα της Ρωσίας, κάποια άλλα απλά καταδίκασαν τον πόλεμο και απαίτησαν τον τερματισμό του για να επανέλθει η «ειρήνη», σ' ένα «πολυπολικό» καπιταλιστικό κόσμο και κάποια άλλα είδαν τον πόλεμο ως ιμπεριαλιστικό και από τις δύο πλευρές.

Ο καπιταλισμός έχει περάσει προ πολλού στο ανώτατο στάδιο του, του μονοπωλιακού καπιταλισμού-Ιμπεριαλισμού και οι παραγωγικές του δυνάμεις έχουν ξεπεράσει τα περιορισμένα πλαίσια της διαίρεσης σε εθνικά κράτη. Οι πόλεμοι ξεσπούν ανάμεσα σε ιμπεριαλιστικά κράτη/συνασπισμούς επειδή δεν μπορούν να συμφωνήσουν «ειρηνικά» πλέον στο μοίρασμα αγορών, πλουτοπαραγωγικών πηγών και εδαφών, για λογαριασμό των μονοπωλιακών ομίλων των αστικών τάξεων του κάθε καπιταλιστικού κράτους ξεχωριστά.

Η παγκόσμια σύγκρουση λοιπόν δεν είναι ανάμεσα στις δυνάμεις του καπιταλισμού και του σοσιαλισμού αλλά ανάμεσα σε δυνάμεις του καπιταλιστικού κόσμου που ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την πρωτοκαθεδρία στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Ο πόλεμος στην Ουκρανία δεν είναι απλώς ένας πόλεμος ανάμεσα σε δύο κράτη. Πίσω από την Ουκρανική κυβέρνηση στέκεται ένας ολόκληρος ιμπεριαλιστικός συνασπισμός (ΗΠΑ,ΝΑΤΟ,ΕΕ) στην αντιπαράθεση τους με την Ιμπεριαλιστική Ρωσία. Η σημερινή καπιταλιστική Ρωσία του Πούτιν δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την Σοβιετική Ρωσία. Ο Πούτιν και γενικότερα το σημερινό αστικό κράτος της Ρωσίας είναι εκφραστές των Ρωσικών μονοπωλίων και για αυτών τα συμφέροντα αγωνίζεται.

Ο διαχωρισμός επίσης, των ιμπεριαλιστικών κέντρων σε φιλοπόλεμα και φιλειρηνικά συσκοτίζει τον πραγματικό ένοχο, που δεν είναι άλλος από τον καπιταλισμό. Η γραμμή των αντιφασιστικών μετώπων στην πράξη κάνει ακριβώς το ίδιο, αποκόβοντας τον φασισμό από το σύστημα που τον γεννά. Η εργατική τάξη πρέπει να αντιληφθεί ότι είναι λάθος η επιλογή ιμπεριαλιστή κάτω από την σημαία του οποίου θα αγωνιστεί, γιατί σε ένα ιμπεριαλιστικό πόλεμο χάνουν και οι λαοί των νικητών και οι λαοί των ηττημένων.

Είναι καίριας σημασίας να παρακολουθούμε και να διαβλέπουμε τάσεις σε αυτούς τους ανταγωνισμούς (μεταξύ μονοπωλίων του ίδιου ή διαφορετικών κλάδων, μονοπωλίων με διαφορετικό εθνικό σημείο αναφοράς, αστικών κρατών και συμμαχιών), διαμορφώνοντας την τακτική μας, πάντα στα πλαίσια της μιας αδιαπραγμάτευτης στρατηγικής για την επαναστατική ρήξη και μετάβαση στον σοσιαλισμό. Παράλληλα έχουμε καθήκον να ενημερώνουμε το εργατικό και λαϊκό κίνημα και να το κρατούμε σε επαυξημένη επιφυλακή για τις διεργασίες και τις ανακατατάξεις που διαμορφώνονται περιοδικά στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύστημα.

Ουτοπική και αταξική είναι και η προσέγγιση ότι με κάποιους συμβιβασμούς μπορεί να υπάρξει μια «δίκαιη» ειρήνη που να ικανοποιεί όλους σε συνθήκες καπιταλισμού. Οι πόλεμοι, όπως και οι οικονομικές κρίσεις, είναι σύμφυτες με το σύστημα και επαναλαμβάνονται κατά καιρούς με βάση τις συνθήκες που επικρατούν.

Η κυπριακή αστική τάξη, βρισκόμενη στο ιμπεριαλιστικό στάδιο, στον μονοπωλιακό καπιταλισμό, είναι μια επιθετική αστική τάξη που δεν θα διστάσει για τα συμφέροντά της να σύρει το λαό μας στον όλεθρο του πολέμου. Καθήκον των κομμουνιστών και του εργατικού κινήματος στην Κύπρο είναι να μην συρθούν κάτω από ξένη σημαία. Να μην συνταχθούν κάτω από τα κελεύσματα για εθνική ενότητα και να παλέψουν ενεργά για την ήττα της δικής μας αστικής τάξης αλλά και της ξένης ως εισβολέα. Για μετατροπή του όποιου πολέμου σε επαναστατικό, σε πόλεμο τάξης εναντίον τάξης, για την κατάκτηση της εξουσίας. Γιατί η εργατική τάξη είναι η μόνη τάξη που μπορεί να υπερασπιστεί τα κυριαρχικά δικαιώματα, να υπερασπιστεί σύνορα ενάντια σε μια επιτιθέμενη καπιταλιστική χώρα.

Στην χώρα μας οι Κύπριοι κομμουνιστές έχουν ένα πρόσθετο καθήκον αφού ακόμα υφίσταται το πρόβλημα της εισβολής και κατοχής ως αποτέλεσμα της ιμπεριαλιστικής επέμβασης των Αμερικανο-βρετανών, του ΝΑΤΟ και της Τουρκίας, που στόχο είχε τον έλεγχο γεωστρατηγικών περασμάτων και ενεργειακών πηγών και πόρων της περιοχής, όπως και αντιμετώπισης τότε του «κομμουνιστικού κινδύνου».

Οφείλουν να εντείνουν την πάλη τους για δίκαιη λύση του Κυπριακού, απελευθέρωση και επανένωση του συνόλου του λαού μας, με τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής και εξάλειψη των συνεπειών της. Μόνο ένα επαναστατικό κόμμα που συσπειρώνει την πρωτοπορία της εργατικής τάξης, ανεξαρτήτως κοινότητας, καταγωγής, γλώσσας ή θρησκείας, μπορεί να κατευθύνει τον αντικατοχικό αγώνα και την πάλη για μια Κύπρο ακέραιη και ανεξάρτητη, χωρίς ξένους εγγυητές και προστάτες, μακριά από ιμπεριαλιστικές δοσμένες λύσεις. Μια λύση προϊόν της ίδιας της πάλης του κυπριακού λαού.

Κομβικής σημασίας λοιπόν είναι η σύνδεση των καθημερινών αγώνων και του αγώνα για αποτίναξη της κατοχής, με την πάλη για ανατροπή του κύριου υπαίτιου, του καπιταλισμού. Αυτός ο αγώνας είναι άρρηκτα δεμένος με την πάλη μας για αλλαγή των συσχετισμών στη χώρα μας, για να ανοίξει ο δρόμος του σοσιαλισμού-κομμουνισμού, που είναι η μόνη λύση που θα εξαλείψει τις αιτίες της εκμετάλλευσης, της φτώχειας και των πολέμων.

Το κρίσιμο ζήτημα για τους κομμουνιστές είναι να καταφέρουν να συνδέσουν τα αντιπολεμικά αισθήματα, την καταδίκη του κάθε ιμπεριαλιστικού πολέμου και το αίτημα για τερματισμό του με την πάλη των αιτίων που τον γεννάνε, στην ουσία με την ανατροπή του σάπιου καπιταλιστικού συστήματος. Να γίνει κατανοητό ότι η εργατική τάξη πρέπει να σηκώσει ψηλά την δική της σημαία και ότι σε αντίθεση με τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, δίκαιος είναι ο αγώνας της εργατικής τάξης με όλες τις μορφές, κατά της αλλαγής συνόρων, κατά της ξενικής κατοχής, ο αγώνας για την ανατροπή του αστικού κράτους, για το πέρασμα, την υπεράσπιση και εδραίωση της νέας σοσιαλιστικής κοινωνίας.

Η παρέμβαση και τα καθήκοντα μας:

Οφείλουμε:

- Να εργαζόμαστε για την ενημέρωση της εργατικής τάξης και του λαού μας για τα σχέδια των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων και τις συνέπειες τους. Να εξηγούμε τη σχέση του μονοπωλιακού καπιταλισμού με την εκμετάλλευση και τον πόλεμο.
- Να εργαζόμαστε ώστε η εργατική τάξη να εντείνει την πάλη της κατά των πολιτικών και των φορέων που την εκφράζουν, κατά των πολιτικών όξυνσης της εκμετάλλευσης.
- Να παλεύουμε κατά της πολιτικής που δυναμώνει τα μονοπώλια, ξένα και ντόπια.
- Να παλεύουμε κατά της σύνδεσης της πατρίδας μας με τις ιμπεριαλιστικές εξυπηρετήσεις εντός της ΕΕ.
- Να εντείνουμε την πάλη κατά της στρατηγικής της κυβέρνησης και των αστικών κομμάτων για ολοένα και μεγαλύτερη σύνδεση με το ΝΑΤΟ και τις στρατηγικές των ιμπεριαλιστών.
- Να αποκαλύπτουμε και να αντιπαλεύουμε τις καιροσκοπικές, οπορτουνιστικές πολιτικές, που από τη μια φωνάζουν κατά του ΝΑΤΟ, αλλά από την άλλη αποδέχονται την άλλη όψη του ιμπεριαλισμού, την ΕΕ η οποία βρίσκεται σε σύμπλευση με το ΝΑΤΟ.
- Ο Κυπριακός λαός είναι θύμα του ιμπεριαλισμού. Η εργατική τάξη είναι θύμα του ιμπεριαλισμού, δηλαδή του καπιταλισμού στο μονοπωλιακό του στάδιο. Η πάλη μας κατά του ιμπεριαλισμού είναι πάλη κατά των πολέμων των ιμπεριαλιστών, είναι πάλη κατά της αστικής τάξης και των εκμεταλλευτικών της πολιτικών, είναι πάλη για την χειραφέτηση της εργατικής τάξης, είναι πάλη για τον Σοσιαλισμό-Κομμουνισμό.

Κομμουνιστική Πρωτοβουλία Κύπρου

12 Οκτωβρίου 2025

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα,

Κομμουνιστική Πρωτοβουλία Κύπρου (Ομάδα), Δεκαετία 2020-2029, 2025, Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:
https://www.movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://www.movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:kommounistiki_protovoulia:positions_war

Last update: **2025/11/14 08:28**